

Szilágyi Andor

Horváth Nelli elveszített szüzessége
avagy

M. Pepe mérhetetlen szenvedései és igaztalan halála
avagyis

EGY ÁRULÁS ANATÓMIÁJA

avagyishát

A VÉRPOMPÁS MASZKABÁL

XX. SZÁZADI MAGYAR

BÖLLÉRÉNEKEK

Szadomazochisztikus nemzeti nagyoperett negyven
esztendőben, négy felvonásban, valamint elő-és
utóképben
MCMXCVI

Szereplők:

M. PEPE
HORVÁTH NELLI/ARA Pepe szerelme

SZEKFŰ/ÖKÖR országos főböllér
SZEKFŰNÉ/PÁVA
BÁBIKA Szekfűék majd' kétméteres, talpig fekete
fátyolba burkolt leánya
BIKABÁJ/UNIKORNISZ böllérsegéd I.
JUHFÉJ/KOSORR böllérsegéd II.
BÖLLÉRLEGÉNYEK

VASKOCA ÚR
EGMONT/alias LACI/alias MATYI/alias IMRE/alias
VITÉZ GRÓF
KERESZTES NAGYBÖRÖCKI BÖRÖCKI
ALSÓ- ÉS FELSŐBÖRÖCKI BÖRÖCZKY
ARISZTIDÓ lakáj
INASOK

HOLTARCÚAK: Anya
Fiúcska
Férfi 1.
Férfi 2.
Férfi 3.
Asszony 1.
Asszony 2.
Asszony 3.
Öregember 1.
Öregember 2.

HANGOSBESZÉLŐ

Történhet akár napjainkban is valahol egy vágóhídon

Előkép

A színház bejáratánál és az előcsarnokban néhány ötvenes évek divatja szerint öltözött színész gyűrött fotókópiákat osztogat a gyülekező közönségnek - ők a Holtarcúak. A képeken komoly arcú kisfiú portréja.

Mansfeld Péter (1941-1959)

A fényes, fekete műanyag kötényekben, vízes gumicsizmákban, feltűrt ingujjal álldogáló, csapzott bőllérek félrehúzódnva, a kivülálló fölényes közönyével merednek el a fejek fölött

ELSŐ FELVONÁS

Amikor feltárlanak az ajtók, és a közönség elindul, hogy elfoglalja helyét a nézőtérben, a Holtarcúak velük tartanak, de ahelyett, hogy melléjük telepednének, velük szemben, a színpadon széles karéjban egy dunyhával megrakott ágat állnak körül. A színpad templomi teret idéző hátsó falán, magasan a két, durván ácsolt ajtó felett hatalmas rózsaaablak. Az ajtók között lépcső, amely felvezet az ablakig. A Holtarcúak néma mozdulatlanságba dermedve bámulnak az ágyra, egészen addig, míg csak Szekfű torkából ki nem szakad a kétségbeesett üvöltés

SZEKFŰ Ááá!... (Ziláltan felül az ágyban)
SZEKFŰNÉ (szintúgy) Áááá!... (Almosan néz körül) Jaj, papa... A szívbajt hozod rám... Mi baj?...
SZEKFŰ (szívét markolászva, riadtan pislog körbe) Jaj, mama... Nem is tudom...
SZEKFŰNÉ Jaj, papa... Azért valami csak van, ha te ekkorát üvöltesz az éjszaka közepén... Mint egy sakál...
SZEKFŰ Rosszat álmodtam...
SZEKFŰNÉ Én szólni akartam... sült lapicka, töltött káposzta, májas hurka, vargabéles... Megint degeszre zabáltad magad...
SZEKFŰ (óvatosan körbekémlel) Mintha néztek volna...
SZEKFŰNÉ Kicsodák?...
SZEKFŰ Hát azok... akik szoktak máskor is...
SZEKFŰNÉ Máskor is?! Ezt még soha nem mondtad! Papa!
SZEKFŰ Ide szoktak gyűlni az ágy köré, mama!... Es bámulni azokkal a lapos, sunyi pillantásaikkal, mama...
SZEKFŰNÉ Ugyan, papa!
SZEKFŰ Mondom!.. Körbeállják az ágyat, de csak egy szemük van!
SZEKFŰNÉ Csak egy?! Na de papa!
SZEKFŰ Ezt te nem értheted, mama! Az összes szemük egybe van... Egy hatalmas kollektív szembe az egész...
SZEKFŰNÉ Az isten szerelmére, egybe?!... Papa! Gondolj csak bele!
SZEKFŰ (szörnyülködve) Még belegondolni is szörnyű, mama!
SZEKFŰNÉ Nem lehet, hogy mégis a beleid miatt van, papa?!
SZEKFŰ Tudom én, mitől van, mama! Persze hogy tudom! Bábika miatt! Mi lesz a mi szemünk fényével, ha nem sikerül férjet fogni neki? Gondolkodtál már ezen, mama?!
SZEKFŰNÉ Hát igen... Egy malagyec most már igazán ráférne...
SZEKFŰ Egy mala... micsoda?
SZEKFŰNÉ (oroszosan) Malagyec... Papa! Nem ismered ezt a szót?
SZEKFŰ (hezítál) ... Hát... Nem...
SZEKFŰNÉ Elég baj ez... Képezned kellene magad, papa...
SZEKFŰ Ez már nekem is eszembe jutott... (Hatalmas lexikont húz elő a párnája alól. Belelapoz) De ez az állandó készenlét, harc a külső-belső ellenséggel, mama, teljesen kikészít! Elhíheted! Ember legyen a talpán, aki... Mit mondtál? Mala... micsoda?...
SZEKFŰNÉ Malagyec! (Megsimogatja Szekfű megviselt homlokát) Szegény kicsi, papavicsi! (Csókot cuppant a férfi feje búbjára) Ez az okos búbja neki!
SZEKFŰ (elgondolkodva lapoz) Hogy én hogy gyűlölöm az idegen szavakat! Azok tesznek tönkre mindent! Az idegen szavak! Ilyen nincs is... Ez a szó nem létezik, mama... Ma-la-gyec...
SZEKFŰNÉ (türelmetlenül felcsattan) Malagyec ne lenne?!... Na, akkor aztán jól is néznénk ki mi, asszonyok!
SZEKFŰ (olvas) Malagyec... az annyi mint... Fiatal férfi, ifjú ember... (Elgondolkozva néz asszonyára) ... Legény... Most akkor melyik?...
SZEKFŰNÉ Hogyhogy melyik?

JUHFEJ A házmajstró bácsi a rettenetes nagy pájszerével, he? Pepe!...
BIKABÁJ Így aztán mán azt se tudod, hogy kinek a kotonjából szöktél, te...

Az egyik ajtó fölött villogni kezd a piros lámpa, és vijjogva-búgva megszólal egy sziréna

(Azonnal elindul az ajtó felé) Na, akkor innen folytatjuk... Míngyá gyövk... (Megáll egy pillanatra, és megfenyegeti Juhfejt) Agyadnál maradjál... (Kísiet) Semmi szadi... JUHFEJ Ááá! Egy ujjal se! Ha kell, akár meg is esküszöm!...

Bikabáj kimegy

(Elgondolkodva nézi Pepe hintázó testét, aztán hirtelen lefogja) Direk' csinálod, haver? Direk'?... Szörös?! Hát aztán? Aztat ne higgyed mán, hogy másnak még sose vót szörös nője... Vót az mindenkinek... Nekem meg csak az vót! Mindegy a', csak a lába köze is az legyen... Hogy állandóan firhang alatt kell tartani, mer' hogy olyan randa, mint a setít iccaka?! Meg büdös? Hát osztán! Nem kell szagolni! Emberek vagyunk... Te is, meg én is! Mink se lehetünk tökiletesek, komám!... (Ellőki magától Pepét) Tejben-vajban fürödhetnél életed végéig... Úr lehetnél... Minden másnap kibírnád azt a félórát, igazán... Nemis kéne annyit! Húsz perc! Vagy kettő! Egy szemhunyas! Az épp elég!... He?... Más összetenné a kezét, és hálát adna az istennek, hogy a kisasszony szeme rajta akadt meg és nem más valakin. Ez azért nem kutya fasza, Pepe komám! Itt Szekfű úr, az országos főbőlnyér egy szem jánya a tét! Eszednél vagy, Pepe!? Tudod, mivel jár ez?! Tudod?... Mit adod itt a nagyot?! Ha rusnya, hát rusnya! Légy férfi! Akassz be neki, és kész! Durr be a lába közé, hogy még az a szörös füle is kettéálljon, ketté neki! (Röhög) He? Mit szólsz ehhez?...

Pepe hallgat

(Ingerülten lelocsolja a fiút) Még hálás leszel nekünk!... Hallgatsz?! Mindig csak hallgatsz?! He?! Na, majd! ... (Elhajítja a slagot, a fiúhoz ugrik, és a kád fölé lógatja) Úgy látom, megint vért akarsz huggyozni?! Igen?! Azt akarsz?! (Tajtékozva meríti meg Pepét a kád vérből)

Hangtalan nyílik az ajtó. Bikabáj kezében egy fehér ronggyal, észrevétlen megáll a küszöbön

Hát akkor nesze! Igyál, a kurva anyádat! Nesze!... Igyál! Igyál!
BIKABÁJ Elég... Juhfej! Nem hallod?! Azt mondtam, elég!
JUHFEJ (kéjesen) Elég?! Majd én megmondom, mikor elég! De előbb még megitatom egy kicsit! (Egy-egy lélegzetvételnél pillanatra kirántja Pepe fejét a kádból, de azonnal vissza is nyomja)

Pepe fuldokolva, bugyborékolva kapkod levegő után

BIKABÁJ (felkapja a slagot, és Juhfejre irányítja a vízsugarat) Azt mondtam, engedd el!
JUHFEJ Egy kicsit elbeszélgettünk! Igaz, komám?! Már beszélgetni se lehet??

Juhfej hápogva ellenáll egy ideig, de végül csak elengedi Pepét, aki köhögve, harákolva leng tovább

BIKABÁJ (magához szorítja a véres testet, és megpróbálja leoldozni láncról) Segíts mán, te barom! Nem hallod? Juhfej!... Segítsél!... Jön a főnök! Azér' hivatott!
JUHFEJ (fújtatva a dühtől segít Bikabájnak eloldozni Pepe láncait; dühösen) Simókálással nem megyünk semmire...
BIKABÁJ Nem megmondta a főnök, hogy élve kell maradnia?!
JUHFEJ Hát nincs ennek semmi baja!
Talpra állítják Pepét, aki a láncba kapaszkodva áll

Tessék! Jobb, mint új korába vót!
BIKABÁJ Az igaz, hogy sokat kibírnak ezek... (Rongyokat dob Pepe lábai elé) A Karácsonynak egyszer ötször kellett meghurkolnia egy cigányt! A pasas csak lógott a kötélén, oszt semmi baja... Még Karácsony se látott olyat, pedig nála aztán senki nem akasztott többet ebben az országban... Mondom, csak ötödikre sikeredett elszakítani a gerincit neki...

Pepe bizonytalanul nézi a két alakot

JUHFEJ (Pepéhez) Most meg mit lesel?
BIKABÁJ Biztosan azt hiszi, hogy ütött az órája neki... Mindjárt itta főnök, forgassuk meg a húsokat!

A rózsablakban az Anya arca jelenik meg. Bikabáj és Juhfej a kampón lógó húsok körül tesznek-vesznek, ügyet sem vetnek az ablakban megjelenő nőre

ANYA Jaj, Pepe! Csillagom! Reménységem, mindenem... Hagynak aludni, kisfi-am?... Mi van veled? Tegnap is be akartam hozzád menni beszélőre, de azt mondták, hogy még nem, majd csak később lehet... Én kicsi fiam... ha te azt

tudnád, mennyire féltetek... Mit akarnak ezek tőled?... Biztosan kínoznak is... ugye? Édes egyetlenem... Mindig arra tanítattalak, hogy soha ne hazudj, de most azt kérem, követelem, hogy hazudj! Érted? Hazudj! Hazudj nekik! Azt mondd, amit ők akarnak hallani! Világos?! Hazudj! Érted? Bármit! Érted?! Hazudj! Nagyon féltetek... Néha úgy érzem, hogy belészakad a szívem... Ezek nem emberek... Ezek mindenre képesek... Ha azt mondják a fehérre, hogy fekete, mondd te is azt, hogy fekete! Ha kivakítja a szemed, olyan fehér, te akkor is mondd, hogy fekete! Halod? Jaj, istenem, hogy segítsék? Bárcsak helyet cserélhetnénk, bárcsak...

Amikor Bikabáj és Juhfej újra Pepéhez fordul, az Anya arca hirtelen eltűnik az ablakból

BIKABÁJ Most még segíthetel magadon, Pepe! De aztán könnyen lehet, hogy ez lesz az utolsó alkalom! Világos?! A majstró nagyon jószágos kedvében van! Meg akar neked bocsátani... Világos? Arra még nem vót példa, hogy a majstró megbocsásson valakinek... (Juhfejhez) Te hallottál mán ilyet?
Juhfej tagadólag rázza a fejét

(Megvonja a vállát) Mindenestre mindjárt itt lesz a majstró, és ad neked még egy esélyt... Ha okosan viselkedel... (Egy pillanatra elgondolkodik) Szóval gondolom, nem akarsz itt elrohadni... akkor meg jó lesz, ha összeszeded magad... Jól mondtam, Juhfej?

JUHFEJ (egyáltalán nincs meggyőződve arról, amit mond) Ahan... Abszolajte jól...

BIKABÁJ Szóval én nem sokat lafacacáznék a helyedbe, haver... Jól mondom, Juhfej?...

JUHFEJ Jól... Ahan... Abszolajte...

BIRKABÁJ Én igent mondanék, mielőtt még többel kötném be véletlenül... Mert a majstró nagyon jó ember, és felettebb türelmes... De nagyon tud nehezteni is... Akire egyszer összevonta a szemöldökét, az már veheti is az utolsó kenetet... Jól mondom, Juhfej?...

JUHFEJ Abszolajte! Jól... ahan!

Nagy sebbel-lobbal, felesége és nehéz, fekete fátylakkal borított leánya kíséretében bevonul Szekfű, a majstró. Nyomukban öles termető, kötényes bölléregények hada, akik azonnal elfoglalják állandó helyüket, vállt a vállhoz, kordont vonnak körbe, a fal mentén

SZEKFŰ (dall)

Az éhség nagy úr, s mind
öl, ki él e földtekén, hol ha vérben
nem is, húsban mutatkozik hiány!
Ily körökben - kár tagadni -
böllérekből böllér lesz király!
Tőle származik ige és jog,
frigódba a mindennapi betevő.
Rábízhatod, ő megoldja! S mert
fogazatod húsevő, ezt kapsz
reggel, délben, este. Ahogy
ezért rakkol őszentsége teste -
is Róma szent hegyén.

MIND

Mert az éhség nagyúr, s mind
öl, ki él e földtekén, hol ha vérben
nem is, húsban mutatkozik hiány!
Ily körökben - kár tagadni -
böllérekből böllér lesz király!

SZEKFŰ

Kutya szíve, macska nyelve? Madár
szárnya, bárány mája?
Csikó'tokány, borjúból az agyvelő?
Sose firtasd, jobb béke. Lelkednek
tartozol ennyivel. Hisz tudván
tudod, lábasodban - ismerd csak el! -
otthonra lel mind, ki hozzád közel áll.

MIND

Mert az éhség nagy úr, s mind
öl, ki él e földtekén, hol ha vérben
nem is, húsban mutatkozik hiány!
Ily körökben - kár tagadni -
böllérekből böllér lesz király!

SZEKFŰ

Gondold csak el, hisz belefért!
Lehet, hogy épp jó barátod az
- a Kovács Tóni -, vagy épp szép
szőke szeretőd! Kit szakácsod
most pirít és fűszerez, és
mire szádban összefut a nyál,
elegánsan, alma mellett,
tányérodra szervizál!

MIND

Mert az éhség, oly nagy úr, hogy mind
öl, ki él e földtekén, hol ha vérben
nem is, húsban már mutatkozik hiány!
Ily körökben - kár lenne tagadni már! -
böllérekből böllér lesz király!

SZEKFŰ (*prózára vált*) Na, hadd lám! Hol az a megátalkodott legény?! Hol az én szemem fénye kemény... feji jövődöbelije?!

Bábika kaffogó-kuffogó hangokkal fejezi ki örömét, amit az elhangzott szó váltott ki a szívében

Mit mondtam már megint rosszul, kicsim?! Szerinted nem elég kemény neki?
SZEKFŰNÉ Könyörgöm, ne provokáld a gyereket, papa... Hiszen hallható, mennyire örül... Örülsz, igaz, szívem?
SZEKFŰ (*katonásan pattogva*) Kemény, vagy nem kemény?! Válaszolj apádnak őszintén, kicsim!...
SZEKFŰNÉ De papa! Igazán...
SZEKFŰ Miért?! Kemény, vagy nem kemény?! Ez a továbbiakra nézve lényeges! Tehát?!...

Bábika hosszas hezitálás után megköszöri torkát

Most hiszed, vagy tudod?!...
SZEKFŰNÉ Ez már aztán tényleg több a soknál, papa!
SZEKFŰ Ha valaki férj után eped, ne adja itt nekem az ártatlan szüzet! Nem igaz!

Bábika megvonja a vállát, mire a főböllér nem igazán tudja, hogy most örüljön vagy szomorkodjon

...Hurrá. (*Bikabájhoz és Juhfejhez*) Na?! Alaposan elbeszélgettetek a fejével?...
BIKABÁJ Töviről hegyire, főnök! Abban nem volt hiba... SZEKFŰ És?...
Eredmény?...

A két segéd mélyen hallgat

Értem... Szóval nuku... Mindent bevetettetek az eredmény érdekében?...
BIKABÁJ (*teli részvétellel*) Amit csak lehetett...
JUHFEJ (*szintúgy*) Talán még többet is...
BÁBIKA (*némán felzokog a sűrű fátyolalatt*) Hrrr! ... Bruuu-bruuuu! ...
SZEKFŰ Elég...
BÁBIKA (*szíjogva hüppög*) Hüppp-hüpp!
SZEKFŰ Sírni szabad, de bögni, mint egy sakál!
SZEKFŰNÉ (*rosszallóan*) A sakál vonyít! A tehén bög! Az oroszlan meg bömböl!
Jegyezd már meg végre, papa! Tudod jól, hogy ha így beszélsz, bármelyik pillanatban elkaphatja a pszichés bőfögés...
BÁBIKA (*órásiat böfönt*) ... Bööööffff!...
SZEKFŰNÉ Na tessék! Jaj, szegény kicsim!
SZEKFŰ (*felsóhajt, és Pepéhez lép*) Hát kőből van a te szíved faragva, Pepe fiam? (*Hatalmas véres kést húz elő a köténye alól, hogyével felemeli a fiú állát, és mélyen a szemébe néz*) Jól meggondolta a fiatalúr?...

A böllérek között nagysutyorgás támad, mindenki fogadna rá, hogy Pepe most végre beadja a derekát. A fiú azonban nem válaszol. Bábika idegei nem bírják tovább a terhelést, a lány hatalmas bőfögések kíséretében kiszalad. SzeKFű, miközben háta mögött hadonászva, intgetve utasítja SzeKFűnét, hogy azonnal rohanjon a lány után, kezében a késsel, atyáskodva magához öleli Pepét

Mi azért nem hamarkodnánk el ennyire a dolgot, ecsémuram... Ahogy mondani szokás, nem eszik olyan forrón a kását, ugyebár... Régen voltak azok az idők, amikor egyik ember a másikat csak úgy... Mint az állatok! (*Belebokszol a levegőbe*) Érted, ugye?

Pepe nem reagál

Hát szóval csak úgy... (*Ollózza felugrik, és ismét belebokszol a levegőbe*) Értve vagytok?

Pepe nem reagál. Keményen állja SzeKFű pillantását, aki egy idő után lemondóan rálegyint a fiúra

Végül is nem olyan nagy baj... Válaszolj nekünk, de őszintén... A negatív döntés mögött egy női név lappang netán?... (*Cinkosan, bratyizva*) Hor-váth-Nel-li-ke? (*SzeKFű magasba emeli a mutatóját*) No, no... Ad unó! Mindenekelőtt jelezni kívánjuk, ha így is állna a dolog, mi ezt maximálisan megértenénk... Férfiak vagyunk, ugyebár! Nagyon szemrevaló teremtés... Mindene a helyén van nekije! (*Nagy szemforgatás közepette melleket rajzol magának, barátságosan hátra veregeti Pepét*) Az igazat megvallva, édes ecsém, nagyon is a helyén van, ami azt illeti! Hehehe! Azt hiszed, mi nem tennénk oda neki?! Azt hiszed?! (*Röhögve rogyaszt, férfiasan elgagatja az ágyékát, harákol*) Ott azért még nem tartunk, hehehe, ecsémuram... De nem ám!... Ad szekundó! Hát azt ki a fészkes fene mondta, hogy ha ecsémuram beköti leányunk fejét, akkor aztán már semmi... (*Jelentőségteljesen néz Pepe szemébe*) Pici-pacsi!...

A böllérsereg férfiasan bökdösi egymást

Nyili-nyali! Hemme-hummi!... He, értve vagytok?

Pepe rezzenéstelen arccal nézi SzeKFű egyértelmű kézjeleit

Tifi-töfi!... Sutyti-mutyti!... Kefe-mefe!...

Kífogyva a lehetőségekből, SzeKFű segítőtire pillant, de Juhfej és Bikabáj tanácsalannul vonogatja a vállát

Nyíh-nyáhi?! Gyífi-gyúfi?!... (*Legyint*) Magyarázzátok már el neki!

Juhfej tenyerérel tarkón vágja Pepét, aki ájultan terül el a földön. SzeKFű a zongorához ül, meghúzza a pezsgőspalackot, és beint. A böllérek vállukra kapják a magatehetetlen Pepét, és miközben körbehurcolják a téren, dalolni kezdenek

BIKABÁJ Szeretni, barátom, annyi!...
JUHFEJ ...mint ölni és ölni!...
BIKABÁJ Ugyan, dehogy! Dehogy! Szeretni annyi, mint ártatlannak lenni! Hinni egy másik szív dalának! Bizni egy másik ajk szavának, mikor azt súgja, szeret!
JUHFEJ Mondom, ölni és ölni! Szeretni ennyi!
BIKABÁJ Mert neki csak te lehetsz a minden!
JUHFEJ Az ég, a hold, a fény, a kozmosz?!
A minden?! Az ég, a hold, a fény, a kozmosz?!
Mekkora baromság! Mondom, ölni és ölni! Annyi. És tudni, ő sem akar mást, csak döfni!
BIKABÁJ Ugyan... Szeretni annyi...
JUHFEJ Hatolni! Zúzni, töretlen előre! Lökn! Egy másik világba betörni! Betörni egy másik úrt, egy másik rést a semmi szövetén!
BIKABÁJ Ugyan! Szeretni annyi...
JUHFEJ Kóstolni és falni! Es rágni! Rágni jó alaposan! És nyelni! Lenyelni szöröstül-böröstül magaméva tenni! Ennyi!
Bárki bármit mondjon, barátom, te tudd! Nem több, de nem is kevesebb!... Szeretni pusztán ennyi... Nem több, de nem is kevesebb!
SZEKFŰ (*dühösen Juhfej fülébe sziszeg*) Hogy te mekkora egy horribilis állat tudsz lenni, Juhfej...
JUHFEJ (*méltatlankodva elbődül*) Mér', majsztró?! Nem ez az igazság?...
SZEKFŰ Ez! De erre most senki se kíváncsi, te ökor!...

Minden szem a magához térő Pepére szegeződik, de a fiú hajlíthatatlan marad

Na, meggondoltad jól?! Azon az úton, amelyre most lépsz, fiú, csak egyirányú a közlekedés! Csak oda hajts van! A visszafelé nem működik! Jól mondom, legények?!
BIKABÁJ Jól bizony!

SZEKFŰ Szerinted is jól mondtam, Juhfej?
JUHFEJ (*egyáltalán nem tudja, miről van szó*) Márminekishogyazizé?!...
Demégámhogyámmegmennyirevagynaja!...
SZEKFŰ (*vérfagyaszító megvetéssel, Juhfejhez*) Barom...
JUHFEJ (*összecsapja a bokáját*) Egenis!
SZEKFŰ (*alkura nyújtja a kezét*) Itt a kezem, nem disznólab! Áll az alku?...
(*Jelentőségteljesen*) Pepe fiam...

Pepe nem válaszol

Ne hozz ki a béketűrésből, te kis takony... Gondold meg, és csapj bele...

Pepe nem mozdul

Ugye tisztában vagy vele, hogy eddig csak simogattunk, pátyolgattunk? De tudunk mi máshogy is! Igaz-e, legények?

Juhfej és Bikabáj a többi böllérel együtt nagy bólogatásba kezd

BIKABÁJ Az ám! Mi az, hogy tudunk!
JUHFEJ Tudunk bizony!... Mi az, hogy az ám!
SZEKFŰ Nos?...

Pepe és SzeKFű sokáig farkasszemet néz

(*Indulatok nélkül, mondhatni, nyájasan*) Nyomjátok ki a szemét...

Juhfej és Bikabáj Pepére rontanak, és földre teperik a vadul védekező fiút

(*Élvezettel nézi a jelenetet*) Ez az! Aztán elő a kardokkal, legények! Egy fenésre mindenki a vendégem lehet! (*Lélegzet-visszafojtva fülel. Nyájasan Pepéhez*) Tessék? Mondtál valamit, Pepe? Hallgatunk!... Nem? Semmit? Igazán semmit? Nagyon sajnálom... Na, majd a kis Nellike... Majd őt megbeszéltejtük, igaz, fiúk?... De előbb... (*Ismét Pepéhez*) Na, most még utójára meggondolható... Nem?... (*Dühösen*) Mire vártok?! Intézzétek el!...

Pepe fájdalmasan felüvölt

Ez az! Indulás!...

Székfű, nyomában a böllérekkel, kirobog az egyik ajtón. Elsötétedik a szinpad. A rózsablakban feltűnik az Anya lehunytt szemű, sápadt arca

ANYA Pepe... Érzem a szívem, hogy bajod esett... Mondd, hogy nem igaz! Mondd! Ugye jól vagy? Jaj, kicsim... Tegnap egy ügyvéd végre elfogadta tőlem a kérvényt, hogy láthassalak. Vannak még rendes emberek... Jól vagy, kisfiam? Ugye nincs baj... Hagynak aludni?... Valaki azt mondta, hogy őt úgy kínozták, hogy nem hagyták aludni... Egy perc se... Mindennap eljárak erre... Mostanában van időm... Lassan lépkedek... Lehunytt szemmel, arra koncentrálni, hogy halld meg, amit gondolok... Meg kell hallanod... Meg kell hallanod... Ezt mondogatom magamban... Meg kell hallanod... Meg kell hallanod... Hiába a vastag falak, a vasajtók... Meg kell hallanod, meg kell hallanod, amit a szívem üzen neked! Nem szabad ellentmondanod nekik! Hallod?! Semmiben! Nem szabad ellentmondanod nekik! Érted?! En tudom, milyen makacs tudsz lenni! De én azt a kedves, engedelmese kisfiút is ismerem, aki szintén te vagy! Es most olyanok kell lenned, Pepe! Érted?! Tisztelettel tudónak, okosnak, szófogadónak! Ezek nem emberek!... Hallod?! Ugye hallod, amit mondok?! Hallanod kell!... Hallanod...

Az arc eltűnik a rózsablakból, helyette sebesen futó fellegek tűnnek fel a komor, szürke égen. Villám cikáz. Az ajtón belép a főböllér. Gyanakodva körülnéz, hosszú korbácsot húz elő

SZEKFŰ Mi a kurva isten van itt?... Juhfej! Bikabáj! Merre vagytok?! Hol kujtorogtok már megint?!

Juhfej és Bikabáj lélekszakadva érkezik

Így örködtek?! Így bizhatok meg bennetek?!

BIKABÁJ Mi csak a parancsra... Azt a cédát akartuk...

SZEKFŰ Majd adok én nektek cédát! Tisztesseges böllérek vagytok, nem pedig strick!

A legények kétségbeesetten rejtőznének a kampókon lógó húsok mögé, de Székfű korbácsa mindenhol utoléri a bűnösöket. Miközben suhog a korbács, és hol egyikük, hol másikuk hátán csattan, a segítők vokálja kíséretében Székfű dalolni kezdi

JUHFEJ ÉS BIKABÁJ SZEKFŰ Azt veszed észre, már ez sem a régi, szavaid fénye -tova? Szózz oda! Szózz oda! Hasztalan mondd, minden hiába, súlyukat veszítve, szét a világba suhannak mives mondataid?

JUHFEJ ÉS BIKABÁJ SZEKFŰ Szózz oda! Szózz oda! Hiába nézed, hiába méred, hiába minden? Zuhanva száguld nevelőmunkád hatásfoka?

JUHFEJ ÉS BIKABÁJ SZEKFŰ Vehetsz szakkönyvet! Kérhetsz tanácsot! A vége csak egy lesz, úgymint meglátod!

JUHFEJ ÉS BIKABÁJ SZEKFŰ Szózz oda! Szózz oda! A fát is megmetszik! Torzul a bokra, ha nem jön a kertész, s nem vág az okra!

JUHFEJ ÉS BIKABÁJ SZEKFŰ Szózz oda! Szózz oda! Szép szó? Könyörgés? Hasztalan döntés? Minden csak süket duma? Hiába mondd? Neki az egész csak sóder? Meg púder? Meg konkolyos rizsa?

JUHFEJ ÉS BIKABÁJ SZEKFŰ Szózz hááát oda! Szózz hááát oda! SZEKFŰ (végre leengedi a korbácsot, fáradtan megtöri a homlokát) Na, remélem, leckének ennyi elég?!

JUHFEJ Abszolajte...

BIKABÁJ (kétségbeesetten közbevág) Nagyon is, majsztró! Nagyon is!

SZEKFŰ (gúnyosan Pepéhez fordul) Es a mi kis hősünk?... Tartja még magát?...

JUHFEJ Abszolajte...

BIKABÁJ (még kétségbeesettebben) Nagyon is, majsztró! Nagyon is!

SZEKFŰ (Pepére pillant) Pfuj!... Kösetek már valamit a szemére... Hát ez szép... Nagyon felemelő... Es ha megnyújtanátok egy kicsit? JUHFEJ (durván félröhög) Hát az már biztos is!...

A legények mocskos rongyot csomóznak Pepe megvakított szemére, majd láncokat erősítenek a fiú bokáira, csuklóira, és egy csőrőlével felhúzzák a magasba

SZEKFŰ (cigarettát sodor, rágyújt) Elgondolkodtál már azon, hogy ez a te kis Horváth Nellid mit csinálhat, amíg te itt előadod nekünk a nagyfiút? He, Pepe?... Mert hogy otthon nincs, az biztos... Lehet, hogy valamelyik haveroddal haterreg? He?... Az ilyen kis kurvákban ne bízzál meg sose, Pepe...

Pepe szájához tartja a cigarettát, de Pepe elfordítja a fejét. Székfű megvonja a vállát, sziv egyet a cigarettából. Int a legényeknek. Bikabáj és Juhfej teker egyet a csőről

(Belefüjja a füstöt Pepe arcába) Ahogy gondolod... Szóval?... Nem tudod, merre lehet az a kis ringyó? He? Vajon melyik barátod kéfégetheti most? Csókolgatja finom bőrét? Simogatja pihés combját... Fesztes melleit... He, szóval nem tudod?... (Cigarettázik)

Int a legényeknek, akik ismét tekernek egyet a csőről

(Érzékeny simogatja a fiú testét) Gondolkodtál már azon, hogy mitől áll fel a farkad, ha megérintesz egy nőt? Odáig rendben van, hogy ő felizgul, ha simogatom, de mitől izgulsz fel te, akkor is, ha ő hozzád sem ér? He? Gondolkodtál már ezen, Pepe?... Vagy azon, hogy ha az embernek nem lenne farka, élne se lenne miért? Vagy lenne ugyan, de nem használhatná? He? Pepe... Mit szólsz ehhez? Elképzelné is szörnyű, nem igaz? (Egy ideig vára válaszra, aztán cigarettáját egy blazirt mozdulattal Pepe mezítelen bőrén oltja el) Alszol, haver?...

Pepe fájdalmasan felüvölt, teste görcsbe rándul. A kivágódó ajtón Székfűné rohan be lélekszakadva. A száján alig jön ki hang. Kezeit tördelve, kétségbeesetten tekinget búvóhely után. A rózsablakban teherautók közelednek. Platóikon lyukas zászlókat lengető férfiak

SZEKFŰNÉ VÉR! Papa! VÉRPATAK! Jaj nekünk! Kitért! Mondtam, hogy ez lesz a vége! Most aztán nyakunkon a vész, papa!...

SZEKFŰ (türelmetlenül) Miket nem beszélés, mama?! Szedd össze magad!...

SZEKFŰNÉ (suttogva kiáltja) Forradalom! Papa! Ki van törve! Most jönnek, hogy bosszút álljanak! En mindig mondtam, hogy ennek megisszuk a levét!

SZEKFŰ (elbődül) Forradalom?! Itt?! Micsoda baromság ez, mama?! Forradalmat itt csak mi csinálhatunk!...

MÁSODIK FELVONÁS

Székfűné felkapcsolja a villanyt, majd miután, akár a légy, egymáshoz dörgölve gondosan letisztogatta a talpait, nagykabátostól visszabújik a takaró alá. Szorosan magához öleli Bábikát, és izgatottan tekergeti a rádió gombját, amelyből Nagy Imre beszél. Körülöttük a kampókon ott lógnak a húsok. Magasan, a fejük fölötti rózsablakban tankok dübörögnek, teherautók robognak. Utcai harcok részletei, a népdüh dokumentumai. Valahol a közelben felugat egy géppuska

SZEKFŰNÉ (suttogva) Én istenem, jó istenem... Papa... itt vagy? Fellázdattak! Én persze megmondtam, hogy ez lesz! De én persze hiába beszéltem... (Keresztet vetne, de belegabalyodik) Hallod, papa?! Fellázdattak! Itt vagy?!... Papa!... (Lélegzet-visszafojtva hallgatózik, de csak csendes sirdogálást hall. Lassan az ő szája is legörbül) Jaj istenem! Papa... Hallod Bábika sírását?! Hallod, papa?! Könyörgöm... Válaszolj már!...

SZEKFŰ HANGJA (az ágy alól szipogva suttog) Mi a fenét válaszoljak? Az nem Bábika, hanem én vagyok...

SZEKFŰNÉ Jaj, szegénykém...

SZEKFŰ Mit szeretnél hallani, mama?!

SZEKFŰNÉ Tulajdonképpen semmit, papa... Csak azt hittük, hogy már te is elmentél, és itt hagyta minket...

SZEKFŰ Nem mondanád meg, hogy hová mehettem volna? Hiszen földönfutó lettem, mama!

SZEKFŰNÉ Hát azt hiszem, ez igaz...

SZEKFŰ Szerintem van ezen a földön valaki, aki befogadna engem, mama?...

SZEKFŰNÉ Hát azt hiszem, nincs, papa...

SZEKFŰ (nagyot sóhajt) Hol hibáztuk el, mama...

SZEKFŰNÉ -tam el... Így akartad kérdeznem, nem? Hol hibáztam el, mama?... Nem így akartad kérdeni?...

SZEKFŰ (hangosan felzokog) De igen! Így akartam kérdeni!

SZEKFŰNÉ Azt hiszem, ott... hogy túl jó voltál mindenkihez, papa...

SZEKFŰ (ha lehet, egy fokkal még keservesebben felzokog) Ugye?... En is azt hiszem!... Mindent tőlem kaptak... Mindent! Es akkor tessék! Ezt nevezem én hálának, mama!

SZEKFÜNÉ *(behúzza a nyakát, és nagyot sóhajtva magához öleli Bábikát)* Bizony, az emberek nagyon hálátlanok, papa!
SZEKFÚ De miért, mama?! Mindig csak ez jár a fejemben... *(Szívzaggatóan)* Mért?!
SZEKFÜNÉ *(felsóhajt)* Mert ilyenek, papa...
SZEKFÚ Mindenki telerakhatta a bendőjét mindennap... Orja, lapicka, szügy, tőgy! Hagymás vér, véres hurka! Mi csak szem-szájnak ingere?! Mi kell még? Azelőtt itt ki rakhatta minden áldott nap tele a bendőjét, mama?
SZEKFÜNÉ Senki, papa... Senki...
SZEKFÚ Vagy vehetett magának ruhát? És lakása volt mindenkinek?...
SZEKFÜNÉ *(közönségesen bemutat)* Ezt, lakása! Meg lóbugi!...
SZEKFÚ Felépítettük nekik a művelt világ legszebb, legmodernebb vágóhidját! Ahol öröm vágni! Ahol észre sem veszi a delikvens, már el is múlt az élete! SZEKFÜNÉ Bizony, nem tudnak ezek már örülni semminek, papa...
SZEKFÚ Azt mondd, túl jó voltam nekik?
SZEKFÜNÉ Azt, papa...
SZEKFÚ De ők most mégse ezt kiabálják, mama...
SZEKFÜNÉ Valami szabadságot hiányolnak, papa...
SZEKFÚ De hát mi az a szabadság, mama? Mi emberek vagyunk, vagy nem? Csak nem élhetünk úgy, mint a majmok a fán? Vagy az lenne jó, ha mindenki beleüthetné az orrát a dolgok menetébe? Hümm, mama?
SZEKFÜNÉ Alig hiszem, hogy ez lenne az üdvös, papa...
SZEKFÚ Vagy hogy csak úgy összeviessza?? Ahogy jön? Mindenki mindenkivel?
SZEKFÜNÉ *(megbotránkozva fogja be Bábika fülét)* A gyerek előtt, papa?!...
SZEKFÚ Az az igazság, mama, hogy én soha nem vettem ki egyetlenegy nap szabadságot se, soha...
SZEKFÜNÉ Bizony, soha... Tudom... Én tudom, papa...
SZEKFÚ Nem mintha nem lett volna meg az eredménye! A legtisztább, a legrendesebb vágóhid volta mienk... Ezt még a külföld is elismeri...
SZEKFÜNÉ Nekik is van szemük, papa...
SZEKFÚ Akkor mi a baj?
SZEKFÜNÉ Ez a szabadságdolog... Ez lett felfújva egy kicsit...
SZEKFÚ És akkor most szabadság van?
SZEKFÜNÉ Azt mondják, igen...
SZEKFÚ És akkor én most miért vagyok itt? Miért kell itt kushadnom, azt nem mondaná meg valaki?
SZEKFÜNÉ Lehet, hogy mondták, csak idáig még nem hallatszott el...

Határozottan kopogtatnak az ajtón. Egyszer, kétszer...

(Szemei üvegesen merednek az ajtóra, karjai Bábikát fojtogatják félelmükben; alig jön ki hangja torkán) ... Jaj, papa... Én csak ami kis Bábikánk miatt... SZEKFÚ *(suttogva)* Kérdez meg, hogy ki az!
SZEKFÜNÉ *(csukladozva)* ... *Ki... az?...*

Kintről nem érkezik válasz

(Híába fülel; megkönnyebbülve fújja ki magát) Huum... Egészen megfagyott bennem a vér...
SZEKFÚ *(kidugja a fejét. Suttog)* Ki az, mama?...
SZEKFÜNÉ Senki...
SZEKFÚ Hogyhogy senki?...
SZEKFÜNÉ Kérdeztem. Nem válaszolt...
SZEKFÚ Az isten áldjon meg! Gyorsan, mama! *(Visszahúzza a fejét)* Nyisd ki az ajtót, a mieink!
SZEKFÜNÉ De ha egyszer nincs ott senki! Papa...
SZEKFÚ Ez a titkos jelszó! A hallgatás, mama!
SZEKFÜNÉ És ha mégsem?
SZEKFÚ Nem azt mondtad, hogy nem válaszolt senki?
SZEKFÜNÉ Attól még más valaki is lehet...
SZEKFÚ Ki az a hülye, aki bekopogtat egy ajtón, aztán csak hallgat, akár a csuka?...

Szekfűné leugrik az ágyról, és kinyitja az ajtót. Bikabáj és Juhfej négykézláb jönnek be, és azonnal eltűnnek az ágy alatt. Szekfűné visszaugrik az ágyba, alaposan egymáshoz dörgölgetve letisztogatja a talpait, majd mint aki jól végezte dolgát, szorosán magához öleli Bábikát
Oltsd el!... A villanyt! Oltsd már el a villanyt! Mama!

Szekfűné leugrik az ágyról, a villanykapcsolóhoz szalad. Ahogy leoltja a villanyt, a rózsablakban ismét peregni kezdenek a forradalom eseményeinek képei: a Köztársaság tér ostroma. Fehér lobogós mentőcsök egy sebesült felé szaladnak a téren, aztán kúszva fedezéket kell keresniük, mert a Pártház ablakaiból tüzet nyitnak rájuk. Az ágy alól énekesző harsan a sötétben

Gondold csak el, hisz befélér!
Lehet, hogy épp jó barátod az - a Kovács Tóni -, vagy épp szép szóke szeretőd! Kit szakácsod most pirít és fűszerez, és

mire szádban összefut a nyál, elegánsan, alma mellett, tányérodra szervizál!

JUHFEJ és BIKABÁJ

Mert az éhség oly nagy úr, hogy mind öl, ki él e földtekén, hol ha vérben nem is, húsban már mutatkozik hiány! Ily körökben - kár lenne tagadni már! - böllérekből böllér lesz király!

SZEKFÜNÉ Nem lehetne egy kicsit csendesebben, papa?!
SZEKFÚ *(elkeseredve)* Lehet, mama! Ebben az országban most már mindent lehet...
BIKABÁJ Aszongyák, elég volt a böllérek garázdálkodásából.
JUHFEJ Aszongyák, hogy teli van velünk a poharuk...
BIKABÁJ Pepét akarják kiszabadítani... Aszongyák, hogy a majsztró igazságtalanul zsuppolta be...

Bábika hatalmasat böffent pszichés alapon

SZEKFÜNÉ Jaj, kicsim... Ezek koholmányok csupán!
SZEKFÚ Igazságtalanul?!
JUHFEJ Mindenkinek joga van azt venni feleségül, akit szeret!... *(Szabadkozva)* Ezt persze nem én mondom! Ez a csöcselék szövege, én csak idézem!... SZEKFÚ Es velem mit akarnak csinálni?... Ki vele!... Gyerünk!...
BIKABÁJ Hát nem is tudom... Te hallottál valamit, Juhfej?
JUHFEJ Fellógatni, kidobni az ablakon, kettétépetni a lovakkal! Ezeket felírtam magamnak, mán hogy el tudjam mondani! Ja, igen! Ez a legjobb! Dinamitot etetni vele... Persze, a majsztró tudhassa, hogy én ilyeneket magamtól nem tudnék gondolni soha...
SZEKFÚ Persze, te ehhez túl hülye vagy... Meg aztán senki nem is hiheti komolyan, hogy én fűbe harapok, ő pedig él tovább, mint Marci Hevesen?! Igazam van, vagy nincs igazam, Bikabáj?!...

BIKABÁJ Hát...

SZEKFÚ Az rendben van, hogy ez a lány agyú azt hiszi, de hogy te is hátolj itt nekem!...

JUHFEJ és BIKABÁJ *(egyszerre tiltakoznak)* Én nem is?! Nem is!

SZEKFÚ *(zseblámpával a kezében kidallik az ágy alól)*

Ha nem vagy bankár!

Ha nem vagy cingár!

Ha nem vagy vám- és

adószedő!

Ne hidd, hogy kimaradsz!

Ne hidd, hogy téged

majd nem kapnak el!

Ne hidd, hogy gigádra

nem szorul kötél, és ne hidd,

hogy langyosan gőzölgő szíved

majd nem vetik kutyák elé!

JUHFEJ és BIKABÁJ *(vokálban)* Nemnem! Nemnem!

SZEKFÚ

Nem lesz kegyelem.

Nem lesz kegyelem!

JUHFEJ és BIKABÁJ

Nemleszkegyelem! Nemleszkegyelem!

SZEKFÚ

Ha összeállt a ceħ, komám, Itt

mindenért fizetni kell!

Székért, asztalért,

asszonyon tenyérnyi helyért!

Mindenért! Mindenért! Fizetni kell!

JUHFEJ és BIKABÁJ

Nem lesz kegyelem! Fizetni

kell! Itt mindenért fizetni

kell!

SZEKFÚ

Ha nem vagy nagy bankár!

Vagy cingár!

Ha nem vagy vám-és

adószedő! Esélyed annyi! De

hogy kimaradnál?

Hogy téged majd

ne kapnak el?

Hogy gigádra nem

szorul kötél, és langyosan

gőzölgő szíved majd nem

vetik kutyák elé? Barátom,

hol élsz te?!

Ne is reméld! Ne is reméld!

Nem lesz kegyelem!

Nem lesz kegyelem! Neisreméld!

Neisremééééld!

SZEKFÚ *(kiugrik az ágy alól, és felugrik a tetejére)* Mocskos, szadista csöcselék!

Miért is nem csináltam fasírtot belőletek?!...

A közelben felugat egy géppuska, a rózsablakban csörömpöve tömek be az üvegek, és eltűnnek a képek. A sötétben szapora kopogtatások hallatszanak. Az ablakban zseblámpák fényei villognak, és a Köztársaság téri katakombakutatások képei peregnek

HANGOK Hahó! Hallotok minket?... Ha hallotok minket, kopogtassatok!... Tartsatok ki! Segítünk! Segítünk!... Ha hallotok minket, válaszoljatok! Válaszoljatok!...

Csikorogva nyílik a középső ajtó, keskeny fénycsík szeli ketté a sötét termet. Amikor felgyúlnak a lámpák, a böllérek a megvakított Pepe körül állnak. Juhfej egy váltás tiszta ruhát dob le a földön mezítelen kuporgó fiú mellé

SZEKFŰ *(Juhfejre csattan)* Nem tudod letenni rendesen?! Ahogy azt illik, barom?! *(Nyájasan Pepéhez)* Visszahoztuk a ruhádat, Pepe... Öltözz fel, és eredj szépen haza... Na, állj fel!... *(A legényekhez)* Mire vártok már?! Segítetek neki!... Óvatosan!...

Bikabáj és Juhfej felsegítik a földről Pepét, akinek arcára kiül a vakok jellegzetes mosolya

(Dühösen bámulja ezt a mosolyt) Kinevetsz... Látom... Most is kinevetsz... Pedig... még semmi se dőlt el, Pepe! *(Hirtelen sarkon fordul, és kifelé indul. Juhfejhez, a fülébe suttogva)* Ha még akkor is itt találok, amikor visszajövök, kinyúvasztalak! Kidobandó! Világos vagyok?!... Ki-do-ban-dó!... JUHFEJ *(tiszteleg)* Minta nap, majsztró! Ki-do-ban-dó...

Székfű megtorpan, nem tudja eldönteni, vajon Juhfej gúnyolódik-e vele, vagy komolyan beszél. Kutató tekintete hosszasan vizsgálja Juhfej arcát, aztán int Bikabájnak, és kisiet vele. Juhfej cigarettát vesz elő

Hogy neked mekkora mázlid van, haver... Hallottad, mit mondott a majsztró, vagy nem hallottad? Hazamehetsz... Mire vársz?... Öltözz...

Pepe némán öltözködni kezd. Juhfej meggyújtja a cigarettáját. Elgondolkodva nézi az ügyetlenül öltözködő, bekötött szemű fiút. Az égő cigarettával kínálja

Cigaretta?... Kérsz egy cigit?...

Pepe mozdulata megáll egy pillanatra, aztán szóltalan tovább öltözködik

ÉN nem haragszom rád, haver... Meg Bikabáj se haragszik... Itt senki se haragszik rád... Legfeljebb Bábika egy kicsit... Nem kellett volna ekkora feneket keríteni a dolognak. Ha ígért mondd neki, most nincs ez az egész cirksusz az utcán... De most már egye kutya! Te hazabattyogsz, pajtás, mi pedig elfelejtjük az egészet... Így lesz ez rendjén, nem igaz?... Pepe... Igaz?... Minden meg tovább... Elveszed azt a te Nellikédet, oszt annyi, meg egy bambi, hehehe... Csinálsz neki néhány gyereket... Néhány frankó kispöcsöst, oszt annyi, meg egy bambi, hehehe... Nem igaz?... En is csinállok, és még az is meglehet, hogy országos haverok lesznek... Nem igaz? A te gyerekeid meg az anyémek... Nem így látod?...

Pepe mosolyogva Juhfej felé emeli az arcát. Juhfej zavartan köhint, nagyot szív a cigarettába

Hát, ja... Lehet, hogy nekik már nem kell így élniük... Nem kell ilyeneket csinálniuk... Nem igaz?... Nem válaszolsz... De én értelek tégedet, Pepe... Biztos te is értelem engemet... Mi csak parancsra vótunk, nem csak úgy önszántiból... Meg az is igaz, hogy ha te ígért mondasz, akkor most nincs ez az egész... MÉR nem mondtál időben ígért?... Mindennek az az oka, de teneked el kellett jatszani a hőst! Osztt akkor tessék... Ez lett belőle! Nagyon jól tudtad, hogy a majsztróval nem lehet csak úgy kukoricálni. Vagy tán nem tudtad?... Létezik?... Tudtad, vagy nem tudtad? Tessék! Most is csak hallgató! Egy komoly, felnőtt intelligenciás ember tudja, hogy mikor mit kell tennie!... Osztt segit! Nem hagyja, hogy egy másik szerencsétlennek ezt kelljen csinálnia vele!...

Pepe beköti a cipőjét, és kihúzza magát, mosolyog. Juhfej gyanakodva hátr lép

Most mi lelt?!... Mit állol itten? Mehetel... Hallod? Mehetel haza! Most mi állol itt?... Eriggyél haza! Na! Nyomás! Hallottad, nem? Mit mondott a majsztró?! Mehetel haza!... *(Könyörgőre fogja)* Na... Ne izélj már... Pepe... Már biztosan várnak otthon... Vára mama... A bátyád... Biztosan főztek neked valami finomat... Na... Most miért csinálod ezt? Szerinted vevő erre valaki?... Tessék szépen haza-menni, amíg szépen vagyol... *(Hirtelen a fejéhez kap)* Hát persze! Nincs pénzed tujára, mi? *(A zsebében kotorász, aprópénzt húz elő, Pepe kezébe nyomja)* Na... Most már pénzid is van, mehetel!... *(Idegesen tekinget, térdre veti magát)* Pepe! Könyörgök! Mindjárt visszajön a majsztró... Tudod, milyen állapot tud lenni, ha bepörög... Vérszomjas barom...

Székfű majsztró siet be, nyomában Székfűné, Bábika és a böllérlegények hada

SZEKFŰ *(dali)* Az éhség nagy úr, s mind ő, ki él e földtekén, hol ha vérben nem is, húsban mutatkozik hiány! Ily körökben - kár tagadni - böllérekből böllér lesz király! Tőle származik ige és jog,

frigódba a mindennapi betevő. Rábízhatod, ő megoldja! S mert fogazatod húsevő, ezt kapsz reggel, délben, este. Ahogy ezért rakkol özsentsége teste - is Róma szent hegyén.

MIND

Mert az éhség nagy úr, s mind ő, ki él e földtekén, hol, ha vérben nem is, húsban mutatkozik hiány! Ily körökben - kár tagadni - böllérekből böllér lesz király!

SZEKFŰ *(átvált prózába)* Egyszerűen nem fér a fejembe, mi a fene történik itt, mama?!

SZEKFŰNÉ Nem esznek, nem isznak... Éjjel-nappal táncolnak, és azt kiabálják, hogy milyen boldogok... Nagyon rosszat sejtene az izületeim, papa.

SZEKFŰ Csiba, mama! Csiba!

SZEKFŰNÉ Csiba?! Ha elkapnak egy böllért, már vágják is a torkát, és akkor te azt

mondod, hogy csiba!

SZEKFŰ Úgy kell neki! Az okos légy nem mozog,, amikor almozzák az ólat, mama!

A fal mellett álldogáló böllérek kitérő tapsal köszöntik a majsztró bölcsességét. Székfű szerényen csendre inti őket

Mindenki tudja, amíg Vaskoca van, addig olyan nagy bajunk nem lehet, és már üzentünk neki. A jelszó kibekkelni, mama! Időt! Időt! Es időt kell nyernünk valahogy. Lesz itt akkora rend nemsoká, hogy a fal adja nékik a másikat!

A böllérek ismét elragadtatott tapsban törnek ki

SZEKFŰNÉ Rend?! Itt, papa?!

SZEKFŰ Nem lehetsz ilyen naiv, mama! A csirke tojásból kél, de kakas nélkül az sem megy...

A böllérek füttyögnek, tapsolnak. Bábika pedig rőfögve veti magát a Pepe lábai előtt térdeplő Juhfej mellé Székfű nem akar hinni a szemének, amikor megpillantja a mosolyogva álló fiút és az előtte térdelő Juhfejt

Juhfej...

JUHFEJ En csak éppen azt magyarázom Pepének, hogy ezerszer jobb térdelve élni, mint állva meghógni...

SZEKFŰNÉ *(megpróbálja elvoncsolni Bábikát)* Jaj, kicsim! Micsoda viselkedés ez?! Nem szabad, édesem! Kelj már fel! Papa! Segíts már, papa!

Székfű szemei dühösen merednek Juhfejre

JUHFEJ *(kétségbeesetten térdre rogy)* Most nem én szúrtam el, majsztró. Esküszöm, nem én!

SZEKFŰ Hát akkor kicsoda?

SZEKFŰNÉ *(egyre dühösebben rángatja Bábikát)* Segíts már, papa! Nagyon haragszom, Bábika! Egy leány soha nem viselkedhet így!

Székfű, Székfűné és Juhfej együttes erővel igyekeznek Bábikát lefejtetni Pepéről

JUHFEJ Én mondtam neki! Könyörögtem, hogy menjen már haza! *(Pepéhez)* Mondd meg a majsztrónak, tessék! Könyörögtem, vagy nem könyörögtem, hogy menjél már haza?!

SZEKFŰNÉ *(miközben a többiekkel együtt nyögve próbálja felemelni Bábikát a földről)* Mivel tudtad ennyire teletömni magad, kicsim?!

SZEKFŰ *(Pepéhez)* Ez igaz? Mondta, hogy menj haza?...

JUHFEJ Majsztró! En még egyszer se hazudtam... Legalábbis itt, a vágóhídon soha!

SZEKFŰ *(Juhfejhez, sziszegve)* Pofa be! Húzzad a lábát, ahogy bírod. *(Pepéhez)* Mit akarsz?... Mondtuk, hogy elmehetsz...

Pepe nem válaszol. Nem is néz a lábai körül hadakozókra, magasba emelt állal mosolyog

Elég volt ebből! Na, indulás! Amíg meg nem gondolom magam!...

JUHFEJ En mondtam azt is, hogy a majsztró nagyon haragudni fog... Mondtam, vagy nem mondtam?!

SZEKFŰ *(az erőlködéstől csikorgó fogakkal)* Ha még egy szót szólsz... Én nem is tudom...

BIKABÁJ *(berohan lélekszakadva)* Majsztró! Majsztró!... Hol van a majsztró?

SZEKFŰ *(feje előbukkan a Pepe lába előtti kupacból)* Mi a fenét akarsz?

BIKABÁJ Előkerült, majsztró! Végre előkerült!

SZEKFŰ Miről beszélsz, te szerencsétlen?!

BIKABÁJ A Nelliről, majsztró! A Horváth Nelli van itt, személyesen!

SZEKFŰ És Vaskoca úr?! Mit üzent?!

BIKABÁJ *(papírfecnit húz elő. Betűzi)* Az is megvan! Málénkij csaszov... Ezt írta ide... Hogy aztán ez az ő nyelvén mit jelent?...

SZEKFŰNÉ *(fulladozva akarok között)* Időt kér... Egy kis időt...

SZEKFŰ Ez az! *(Mint akit megcsipett a darázs, kiugrik a többiek közül)* Hirtelen dallni támadt kedvem, ki tudja, mi van velem?! Látni se akarom ezeket! *(A többiekre mutat, és a zongoránál terem)* Énekelni akarok!...

A Pepébe és egymásba kapaszkodó Bábikát, Szekfűnét és Juhfejt erős böllérkezek ragadják meg és kiviszik. Szekfű meghúzza a pezsgősüveget, és dallni kezd

BÖLLÉREK
SZEKFŰ Szépséges kerítő! Fenséges csábító, szédítő keringő!
Ó az ldó! Ó az ldó!
Kegyés és kegyetlen!
Mostoha és édes!
Homályos és fényes!
Nélküled az élet
vég nélküli véges!

BÖLLÉREK
SZEKFŰ Ó az ldó! Ó az ldó!
Ó, te buja illatú céda! Te Szépséges kerítő! Fenséges, csábító, szédítő keringő!
Nélküled e Földön minden örök börtön! Nagy úr az urak közt, asszonyok közt asszony!

BÖLLÉREK
SZEKFŰ Ó az ldó! Ó az ldó!
Te dönts el, mikor legyen alkony! A fekete könnyesepp mikor hulljon hóra, s a tóra mikor boruljon végleg fagyos éjszaka!

Az utolsó hangokra nyílik az ajtó, és Bikabáj kíséretében belép rajta Nelli, mire a főböllér előzékenyen felpattan a zongorától, és a lány elé siet

A Horváth Nelli! Hogy én már mennyi jót hallottam magáról! *(Lefegyverző nyájas-sággal)* Ó, hát ön egy igazi szépség! Nelli kisasszony! Elárulná, hogy miként szólíthatom?...
NELLI *(mintha nem is látná, egyszerűen keresztülnéz az előtte hajlongó férfin.)* Rendkívül elutasítóan! Sehogy! Hol van? Hol van Pepe!

SZEKFŰ *(olyan mázasan, hogy alig lehet ráismerni)* Micsoda fellépés! Micsoda temperamentum! Hogy ennek a fiúnak micsoda szerencséje van! Meg kell mondanom...
NELLI *(határozottan)* Állj! Hol van?! A többi nem érdekel!
SZEKFŰ Hát én azt hittem, hogy magácska tájékoztatva van! *(Értetlenkedve)* Hogy Bikabáj kolléga elmondta, hogy... *(Bikabájhoz fordul)* Bikabáj...

NELLI Nem mondott el semmit! Pontosabban azt mondta, hogy itt megtalálom!
BIKABÁJ De majsztró! En...
SZEKFŰ *(szikrázó szemekkel)* Hallgasson! Nem elmondani?!... Az a csoda, hogy a kisasszonynak első rémületében meg nem hasadt a szíve!

NELLI *(elhaló hangon)* Hol van Pepe?
SZEKFŰ *(nem akarja meghallani Nelli kérdését)* És ha megáll az a szép szíve neki?! Maga!... Maga!... *(Pipiskedve keresi a szót, hogy Bikabáj fejéhez vágja)* Maga!...
NELLI Hol van Pepe?
SZEKFŰ *(hirtelen elkedvetlenül rálegyint Bikabájra, Nellihez fordul, és miközben a lány arcát fürkészi, olyan ravasz tempóban beszél, hogy a lánynak egyetlen alkalommal sem sikerül közbévignia)* Na látja, édes... Nellike! Persze, csak ha szabad így... szólítanom ugyebár! Hát ilyenekkel vagyok én körülvéve. Érti... már? Honnan fú a szél? Honnan a sok hecsedli beszéd? Hogy így a Szekfűék... meg a Szekfűék amúgy! Ugye most már világos a dolog?! Ilyen emberanyagból főzünk, ahogy mondani szokás. Itt... van ez a szerencsétlen is. *(Diszkrétén Bikabáj felé int a szemével)* Ez a Bikabáj gyerek. Hát most... tulajdonképpen sajnálom is, de kérdem én, honnan tudjon ez ilyen dolgokat? Ó... sajna, nincsen... olyan intelligens, olyan eszes, hogy ne kelljen megélnie a dolgokat ahhoz, hogy akár csak sejtése is... lehessen rólok valami hangyányi kevéske is. Sajnos így állunk káderilag... De... Ha... például, tesztem fel, neki is lenne egy ilyen gyermekecskéje, mint kegyed! Mindjárt több esze lehetne neki. Aproposz! Mondtam... már ugye, hogy nekem is... van egy ilyen korú... leánykám, akit úgy hívnak, hogy Bábika...

NELLI *(fülére tapasztott tenyérrrel, sikoltva)* Hol van Pepe?!...
SZEKFŰ *(sértődötten elhallgat, majd rövid duzzogás után, neheztelő pillantások közepette megszólal újra)* Egy kis dolga van... De maga most biztosan azt gondolja, hogy mi most eltitkolunk valamit, igaz?
NELLI *(gyanakodva)* ... Mit jelent az, hogy egy kis dolga van?...
SZEKFŰ Bizony, bizony... Kedves Nelli. Ahogy mondtam, ami kis Pepénknek, ahogy itt mindenkinek, egy kis dolga van...
NELLI *(mint előbb)* A mi kis Pepénk?... Egy kis dolga van?... *(Értetlenül)* Pepének mi dolga lehet magukkal?
SZEKFŰ *(főlényesen félnevet)* Hát látja, ilyenek maguk fiatalok! Bár nem tudom, mit csodálkozom ezen, hiszen azén Bábikám is éppígy gondolkodik! Dolga van, igen!

Miért, maga szerint mi dolga akadhat egy olyan szemrevaló, stramm fiatalembernek, mint például ami Pepénk?

NELLI *(elbizonytalanodva hallgat, majd körbeszalad a felfüggesztett húсок között)* A mi Pepénk?... Itt nem stimmel valami...

SZEKFŰ Nézzen csak körbe a kisasszony, jó alaposan! Nekünk nincsenek titkaink! Persze van itt egy-két olyan szeparé, ahová leányszemnek nem igazán ajánlatos bekukkantania, hiszen mi mégiscsak egy vágóhid vagyunk... Szóval, ha gondolja, Bikabáj szívesen körbekíséri... Valószínűleg addig ami Pepénk is visszatér...

NELLI Egy szavát se hiszem!

SZEKFŰ *(felsóhajt, mintha a szíve akama kiszakadni)* A propaganda!... Rettenetes tapasztalnom, hogy magácska is a propaganda áldozata, Nellike. És rettenetes, azt kell mondanom, nincs egyedül! Egy egész generáció... Egy egész tanult generáció menetei magácska mögött! Szörnyű ezt látnom, Nellike! Hogy egy egész ország jövőjét képesek legyennek félrevezetni a propagandájukkal, ez valami tragédia! De kérdem én, kiknek a verítéke árán, kiknek az egészsége árán tanult ez a generáció? *(Fokozatosan meggömyed, mint egy öregember)* Kiket tettek tönkre ezek az erón fölüli áldozatok? Kik tették ezt a generációt a húsuokkal, kik itatták ezt a generációt a vérükkel? Kik tették rá az életüket, hogy ez a generáció boldoguljon végre? Fürdőszobája legyen, meg angol budija? Az előző generáció tagjai, Nellike! Gondolt már erre?! Az ön kedves szülei meg én, mi! Hasonló százezrek meg hasonló milliók! Mert mi ám nem jártunk el szórakozni, kedves Nellike! Nekünk ám nem volt csa-csa-csa meg rokendroll örület! Meló volt! Meló látástól vakulásig, akár az oktalan állatok! És miért?! Miért?! Ki ne mondja, kedves Nellike! Könyörgöm, ki ne mondja! Csak azért, hogy eltarthassuk az utánunk következőket! Hogy maguknak jobb legyen, szebb legyen, emberhez méltóbb élete legyen. Es tessék! Ez az agyonkényeztetett, minket felzabáló generáció most itt, a szemünk láttára bedől, és egyszerűen hagyja magát félrevezetni az ellenség propagandagépezetével! *(Csámcsog)* Csámcsám! Hallja?! Csámcsám! Csámcsám! Hallja ezt a szüntelen csámcsogást? Ezt a szűnni nem akaró mély morajt? Dolgozik az ellenség húsdarálója, Nellike! Tőri a csontot, pépesíti a húst! Tudja, mi lesz a maguk nagy generációjából? Kutyakaja, Nellike! Tessék, tessék! Folyton-folyvást! Csak szorosán egymás után. Csámcsám-csámcsám! Iszonytató ez a csámcsogás. Nem tudom, maga hogy van vele, Nellike, de amikor ezt hallom, hogy csámcsám, csámcsám, nekem rendkívül el tud nehezédni a szívem. Egészen lehúz, látja? *(Összegömyedve, már egészen alulról néz fel a lányra)* Már nem is emlékszem pontosan... *(Homlokát ráncolva Bikabájhoz fordul)* Legutóbb mikor is nehezült el ennyire a szívem?...

Bikabájnak nincs ideje kinyelni a száját, mert Szekfű máris a segítségére siet

Hát persze! Hogy is felejtettem el, hát persze hogy amikor a Pepe! Na látja?! Az egy kellemes csalódás volt nekem... A mi Pepénk... Na, ő például mindent megértett!

NELLI *(hitetlenkedve)* Mit értett meg Pepe?
SZEKFŰ A dolgok állását, kérem! Mindent! Mindent, amit hát az imént magácskának is bátorkodtam slágvortokban felvázolni... dióhéjban, ugyebár!
NELLI De mik azok?

SZEKFŰ *(enyhe, ironizáló fölénytel)* Mik azok?! Mik azok?! Ahogy mondom, Nellike, minden! Minden! Hogy harc van! Hogy a harcban nincs megállás! Ezek komplex dolgok, Nellike! Minden mindennel összefügg! Suez, Poznan, Panmindzson! Gamal Abdel Nasser! *(Titkosan felemeli a mutatóujját)* Minden! A helyzet! A státuskó! Ha itt megnyomom, ott felel, ha ott nyomom meg, itt mozog! Érti, kedves Nellike? De hát tudom én, hogy ezek a szavak nem rózsaszín kisleányfüleknél valók, ahogy azt azén Bábikámnak szokok mondani... *(Kijavítja magát)* Pontosabban, szoktam volt, mert hogy az anyanyelv ápolása minálunk, az szent dolog, ugyebár... *(Érdeklődve)* Nem tudom, kiskegyedéknél? A családban? Otthon?

NELLI Nálunk is...
SZEKFŰ Es szabad tudnom, hogy ki a főnök ez ügyben?
NELLI Az apám...
SZEKFŰ A kedves papa! Mindjárt sejtettem! A kedves papa! És egyébként mivel foglalkozik a kedves papa? Tanárember?
NELLI Vasutas...

SZEKFŰ *(összecsapja a tenyerét)* Vasutas! Micsoda véletlen! Vasutas! Ezt komolyan mondja?! Hát ez gyönyörű! Halljátok, legények? A kedves Nellike kedves papája vasutas!

A legények szaporán bólogatva és hűmmögve jelzik, hogy hallják, és nagyon boldogok

Megjegyzem, én ezt sejtettem tudat alatt! Magát a gondviselés vezényelte ide, Nellike! Ezt nagyon komolyan így gondolom! Tudja?... Miket nem beszéltek, honnan is tudhatná?! En mindig vasutas szerettem volna lenni! De hát engem magához hívatott a történelem!... Sajnos... *(A lány mögött terem, és a könyökét megfogva vonatozni próbál vele. Lassan hatalmába keríti a meglepett Nellikét)* Pedig nincs is annál gyönyörűbb! Vonatozni a fényes tavaszi szélben! Csihuhu-csihuhúú! Vigyázz a szikrára! Vigyázz, a szembedbe ne menjen! Istenem, robogunk! Érti azt, amit én, Nellike?! Robogunk! Tudja, hogy hívtam én a mamámat? Hiába is tőri a fejcsükkjét, ezt nem fogja kitalálni soha! Ugy hívtam, hogy csihuhu! Képzélje el! Csihuhúú!

(Hirtelen Bikabájhoz fordul, és félelmetesen grimaszolva forgatja a szemét) Mit szólsz te ehhez, Bikabáj? A Nellike kedves papája igazi vasutas!

BIKABAJ (teljesen értetlenül, köhögcsele) Hát... Nahát... Gratulálunk... Igen...

SZEKFŰ Kérem, javítson ki, de én valamilyen oknál fogva úgy érzem, hogy mi nagyon jól meg fogjuk egymást érteni...

NELLI (hirtelen felébredve, újra visszautasító) Vegye úgy, hogy ezen már túl vagyunk. Ki van javítva, vegye úgy...

SZEKFŰ (a sértésre arca sötétre vált, szemé gyűlölködve összeszűkül. Hangja elfátyolosodik az elfojtott indulattól) Én üzletet akartam magának ajánlani... NELLI De én nem kötök üzletet.

SZEKFŰ Tudomásul van véve, kisasszony... (A lányálla alá nyúl, és miközben tovább beszél, mélyen Nellie szemébe néz) Akkor beszélgethetünk máshogy is... Mert mi aztán tudunk máshogy is beszélni... Igaz, legények?

BÖLLÉREK Igaz, bizony!

SZEKFŰ Sőt, azt tudunk csak igazán. Máshogy beszélni. Persze, csak ha nagyon muszáj...

NELLI Hol van Pepe?

SZEKFŰ (dühösen hátralép) Holvanpepe, holvanpepe!... Mi kegyed, papagáj?! Mintha másból se állna az élet! Az utca forrong! Az emberek egymást gyilkolásszák! Testvér a testvérré támad! Fiú az apjára emel fegyvert! Es akkor maga itt?! Holvanpepe?! Holvanpepe?! Mit tudom én?! Nem unja még?! Mert én már nagyon unom! Érti?! Itt már mindenki nagyon unja ezt! Igaz, legények?!

BÖLLÉREK Nagyon, bizony!

SZEKFŰ Hát nem veszi észre?! Egy ország vajódik a lábaink alatt, Nellike!

A rózsablakban hosszú sorokban kigyózó orosz tankok képei jelennek meg. A helytől csikorogva fordulnak a városi utca macskakövein. Nellike döbbenet nézi a jelenetet. Alig tűnnek el a tankok, Juhfej szalad be lélekszakadva. Egyből Szekfűhöz szalad, és izgatottan suttog a fülébe. A főböllér Nellie felé fordul, arcát fokról fokra előnti egy fülig érő vigyor

Akar vért látni, Nellike?

NELLI (lassan, megadóan rázza a fejét) Nem.

SZEKFŰ Ha ezt mesélik, nem hiszem el! Hogy ilyenek is vannak?! És nem csak a regényekben! Örök visszatérés, Néma levente! Meg ilyenek! Olvasta valamelyiket, Nellike?! En ilyen koromban faltam a romantikusokat! Dini tudtam értük! Gorkij Anyja húsz perc alatt megvolt nekem! (Ahogy visszahallja, hogy mit is mondott, azonnal maga is erősen érzi) Na, jó! Egy félóra alatt! Meg az utolsó kétszáz oldal hiányzott belőle... meg az elejéből vagy ötven... De hát attól az még csak az volt, ami! (Áhítattal, elrövedve) Gorkij Anya!... Hol is tartottam?! Ja, igen! Hát képzelje, kedves Nellike! En nem tudom, hogy ez a fiú honnan tudta meg, hogy magácska itt van, de máris üzent! Látom, nem hisz nekem! Akkor tessék! Juhfej! Mondd el a kisasszonynak, hogy mit üzent neki Pepe!

Juhfejt teljesen lebénítja a hirtelen kapott feladat Na?!

Mi lesz? Mi van veled? Megkukultál, Juhfej?...

Juhfej dülledt szemekkel, leesett állal koncentrálni, de nem sikerül kisütnie, hogy most mit is vár tőle a majsztró

Mondj már valamit, te hatökör! Mit üzent?...

JUHFEJ (sókaig bámul Szekfűre, aztán Nellire. Homlokán kövér csöppekbe gyűlik a veríték. Alig forgó nyelvvel) Mit üzenhet egy halott?!...

SZEKFŰ Mit beszélsz, idióta barom?!... Miket hordasz itt össze nekünk?!

JUHFEJ Mire kiszedtük Bábika kezei közül... addigra szegény...

NELLI (iszonyodva mered az előtte állókra. Revolvert ránt elő a kabátja alól, és egészen közelről Szekfű homlokának szorítja) Vége! Térdre, te patkány! Ezért most megfizetsz... Térdre!

A legények a főböllér segítségére sietnének, de Szekfű, miközben egyetlen pillanatra sem meri levenni szemét a homlokának szegeződő revolverről, maradásra inti őket. Majd továbbra is a revolver csövére meredve, óvatosan, összekulcsolt kezekkel térdre ereszkedik

SZEKFŰ Nem kell ám elkapkodni a dolgokat, kislány! Az ölés olyan, mint a szeretkezés... Minden másodpercét élvezni kell..

NELLI (a revolver csövével keményem megdöfi Szekfű homlokát) Pofa be!

SZEKFŰ (homlokán kibuggyan egy vércsöpp) En csak jó partner akarok lenni, mert rengeteg műlik rajta is! (Elhűlve nyalja meg a száját) Vér... Vér... Vérzek... En vérzek! Nem elég?! Hiszen vérzek! Meg vagyok bűnhődve! Nellike!

NELLI Mehetsz vissza a csatornába! Véged. Érted?... Véged...

Juhfej lassan feleszmél, és Nellire veti magát, de a lánynak még van annyi ideje, hogy meghúzza a ravaszt. Szekfű fejéhez kap, és hatalmasat nyögve végigvágódik a földön. Nellie kezéből kihull a revolver, Bikabáj pofon üti, és alaposan megrázza a lányt

BIKABAJ A majsztró! Mit tettél?! Ezért most meglakolsz!

SZEKFŰ Csigavér, Bikabáj... Csigavér...

Nelli holtra váltan látja, ahogy a böllérek hangos ünneplése kíséretében Szekfű blazírtan feltápáskodik, és homlokát tapogatva elé lép

A merénylő személye állítólag mindig minősíti áldozatát... Most akkor én milyen osztályzatot kapok?... Maga szerint? Az én merénylőm egy lépésről mellé trafál... (Állati üvöltéssel mellére öleli a lányt) NELLIKÉM! Ártatlanságom! Mindenem!

A hirtelen lezuhanó sötétben felhangzik az Egmont nyitány

HARMADIK FELVONÁS

Változatlanul szól az Egmont nyitány. A lassan felderengő ablakban a böllérek egy levágásra ítelt, félelemtől dülledt szemű marhát kísérek a tiló elé. Az ütés pontos, mintha villám sújtaná le az állatot. Az egyik böllér szakavatott mozdulattal elvágja a nyaki ütőeret. Az égnek forduló lábak még ranganak egy-kettőt, aztán már azok sem. Amit életnek nevezünk, annak ebben az esetben itt most vége szakadt. A vízszárral hígított állati vér a legyűrt szárú gumicsizmák talpai alatt bő folyamban hömpölyög a fekete-fehér csempepadló lefolyója felé.

A kivilágosodó színpadon a Szekfű házaspár az ágyában üldögél. Szekfű homlokán tapasz. Bábika az ágy végénél, mint egy kutya, a földön összekuporodva alszik. Szekfűné hajában csavarók, arcán vastagon mindenféle pakolások. Egyre kihívóbban dúdolgatja a „Bunkócskát”, és egyre elégedetlenebbül lesi az urát

SZEKFŰNÉ Tessék! Hájás vagyok?... Az a bajod? Ha azt mondom, hájas vagyok, és elment tőlem a kedved, felfogom. De akkor ezt tessék deklarálni nekem! SZEKFŰ (kis híján leragadó szemekkel) Deklarálni... már megint egy... idegen. Már ide is utánam szemtelenkedtek? Bemásztok az ágyamba is?...

SZEKFŰNÉ (elgondolkodva megcsípi karján a bőrt) Nem lehet, hogy csak egy kicsit megpuhult a húsom? (Tanácstalanul körbenéz, meglátja az éjjeliszekrényen álló protézises poharrt) A protkó zavar? Azt szeretnéd, ha nem venném ki éjszakára?

SZEKFŰ (ásít) Jól van az ott... Nem zavar...

SZEKFŰNÉ Akkor csak a hagymás vér lehet az oka... Hogy lefekvés előtt mindig azt eszem...

SZEKFŰ (lemondóan sóhajt, fészkelődve levackol) Hát akkor a hagymás vér...

SZEKFŰNÉ (elégedetten felnevet) Hát ugye megmondtam, hogy van valami bajod...

Az, hogy hájas vagyok... itt-ott?... Most már akkor nem is beszélgetsz velem?

SZEKFŰ (nagy dérrrel-dúrral visszaül) Tessék... Itt vagyok...

SZEKFŰNÉ (duzzogva) Már egy hete tart ez a cirkusz... Még meddig akarod ezt csinálni, Szekfű?...

SZEKFŰ (ártatlanul) Már egy hete? Hogy repül az idő, és mily relativ... Izé...

Változó...

SZEKFŰNÉ (majd felrobban) Belőlem nem csinálhatsz hülyét, Szekfű... Ugye ez benne van abban az üres tökfegyedben?...

SZEKFŰ Benne, benne... Mi más is lenne benne, nem igaz?

SZEKFŰNÉ (dalba vált) Eldobni, mint egy megunt, leselejtezett kócbabát?! Hervadó csokrot, mely már zavar?! Egy leégett csikket?! Egy mosatlan tányért zabálás után?! No nem! De nem ám, soha! Nem, nem! Nem hagyom magam!

SZEKFŰ (dalolva felnevet, majd prózára vált) Hahaha! Hahaha! Hahaha! Ez jó kép! Te mint mosatlan tányér zabálás után! Hahaha! Hahaha! Egyszerre hú, és egyszerre képletes! Hahaha! Hahaha! Hahaha!

SZEKFŰNÉ Ne vessz csak, ne vess! Majd nem nevezsz, ha kitálok, ha elmondok mindent, amit csak tudok! Ha szépen, ahogy csillagok az égen, mesélni kezdek pontról pontra mindent! Hogy mentek a dolgok, hogy pergett az élet... Hogy itt végül minden a tiéd lett!

SZEKFŰ (mint elébb) Hahaha! Hahaha! Hahaha! Akkor azzal kell kezdened, kedvesem, hogy a bordélyból kiváltottalak? Hahaha! Hahaha! Hahaha!

SZEKFŰNÉ Bomolj csak, bomolj!

De képedre fagy a mosoly!

Ha piti dolgaidra, mindre fény derül! Hogy kolbász az asztalokra itt miből, kerüi?

SZEKFŰ Hahaha! Hahaha!

SZEKFŰNÉ Ne vess! Csak ne vess!

SZEKFŰ Hahaha! Hahaha!...

SZEKFŰNÉ De az nem természetes, legalábbis nem oly! Hogy e tájon soha ne láss egy macskát elshanni! Vagy hogy soha ne nézzem rád vissza egy pár hűséges kutyaszem! Es ha már

itt tartunk, az is megér
egy nagymisét, hogy mivelénk
miért a boncok bukszája
a legvastagabb!

SZEKFŰ Haha! Az biza! Haha! Megérne egy nagymisét! Hahaha! Hahaha!

SZEKFŰNÉ Te szemét, legalább tagadd! Tagadd!

SZEKFŰ (dali) A hús, az hús! Asszony!
Ha íze nyedre való, ha illatára
enzimeid munkadalba kezdenek,
mit forszírozod tovább! Szúrd
villádra, s tátsd ki szád!
S a világ halad tovább!

SZEKFŰNÉ Micsoda bűnök,
micsoda fertő!

SZEKFŰ (nevetve tapsol) Fartó! Mama! Far-tó!

SZEKFŰNÉ A nagy könyvben
Szodoma feléért elég!

SZEKFŰ (dali) Elég! Elég volt! Elég!
Hallod, asszony! Elég!
Jól figyelj! Nem mondom
többször el! Nelli kell!
Időt nyer nekünk, kiáll
a csöcselék elé, és míg
Vaskoca úr ide nem ér, beszél!

SZEKFŰNÉ Vajh! miért tenné meg neked?
Az ő szíve Pepéért eped!

SZEKFŰ Addigra rájön majd, mi szépet
kínál még az élet, meg arra is,
hogy a világ nem csupán
Pepéből áll!

SZEKFŰNÉ (gúnyosan felnevet) Hát ez az,
amitől én félek! Hogy nekem már
nem énekelisz!

SZEKFŰ Nincs több sanszunk, asszony!
Bábika, te vagy én?! Úgy hullunk el
e mészárszék kövén, mint tinók
böllérjeim ütése alatt! Hát nem
fogod fel?! Asszony?! (Felemeli a
mutatóujját)
Psz! Hallga csak! Érted már?

Kintről tömegek skandalása hallatszík

Ha Nelli nem áll ki, a csöcselék
elsöpör, jöhet már akárki!
Segítség legfeljebb ahhoz kell,
hogy koporsóinkat emelincse fel.
Ha egyáltalán kapunk, és nem
egy szeméttelap gödre lesz
utolsó kapunk, amelyen át
csendben, egy-egy újságpapíron,
rendben eltávozzhatunk...

Amikor Szekfű befejezi a mondatát, a beálló csendben Szekfűné kikászálódik az
ágyból, és leoltja a villanyt. A sötétben elvackolódik még egy darabig, aztán tompa
hangon ismét megszólal

SZEKFŰNÉ Így állunk, papa?...

SZEKFŰ Így, mama.

SZEKFŰNÉ Azt azért soha nem gondoltam volna, hogy így kell meghalunk, papa...

SZEKFŰ Én se, mama...

SZEKFŰNÉ Szerinted hol rottottuk el?

SZEKFŰ Azt hiszem, ott, hogy megszülettünk, mama... Mindenki ott rontja el...

SZEKFŰNÉ Ezt komolyan mondd?...

SZEKFŰ Ezt halálos, véresen komolyan mondom, mama...

SZEKFŰNÉ De hát ez szörnyű!

SZEKFŰ Hát ez tényleg az.

Az ablakban megjelenik az Anya arca

ANYA Pepe... Kisfiam... Hol vagy? Hová vittek? Már mindenhol kerestelek... Ugye
élsz még? Hol vagy? Válaszolj! Mindenhol letagadnak, bárhol kereslek... Jaj,
kicsi fiam! Tudom, hogy élsz! Ugye élsz?! Hol vagy, válaszolj! Ha kell, elmegyek a
világ végére is! Csak válaszolj! Érzem, hogy élsz! Voltam az ügyészségen, a Fő
utcában... Küldözgetnek összevissza... Ugye élsz?! Válaszolj! Kisfiam! Mit
csináltak veled?... Jaj, kicsim! Tarts ki, csillagom...

Az Anya mögött fegyveres férfiak rohannak, az úttesten porolva elszárgul egy
fellobogózott tank

Most majd megváltozik minden! Olyan lesz, mint régen! Emlékszel? Minden rendbe
jön, ne félj! Csak találjalak meg, kicsi fiam! Hazamegyünk, és csinálók neked
krumplis tésztát! Hallod?! Grenadírmars! Jó sok krumplival! Szereted még, ugye?
Mindennap csinálók neked, csak tarts ki még egy kicsit! Tarts ki! Tarts ki! Könnyör-
göm, tarts ki, csillagom! Tarts ki nekem!...

A kép sísteregve darabjaira hull. A kivilágosodó színpad közepén, Szekfűék ágyában
Nelli és a főböllér alszik. Az ágy körül Szekfűné, mellette Bábika és a két bölléregéd,
Bikabáj és Juhfej. A kampókon függő húsok mellett a bölléregények. Mindannyian
lélegzet-visszafojtva, előrenyújtott nyakkal bámulnak az ébredező Nelli-re, aki sikoltva
felül

NELLI Kicsodák?! Mit akarnak?! Kicsodák maguk?!...

Szekfű álmosan nyújtózkodva megmozdul. Nelli halálsápadtan mered a főböllérre

Hát ez?! Mit keres itt?

SZEKFŰNÉ (frecsegve a gyűlöletből) Te ócska kis lotyó! Még te merészeled! Nem
sül ki a szemed?! A gyermekem apjával henteregsz?! Neked is elénekelte a
Bunkócskát, mi?! Szégyentelen szuka!

Bábika bőfögve veti magát anyja nyakába, torkából felbugyborog a zokogás

Ne bőfögj már, kicsim... Türtöztesd, próbáld meg visszatartani...

NELLI (rémműlten húzza magára a takarót) Kicsodák maguk?... Könnyörgöm... Hol
vagyok?...

SZEKFŰNÉ (gúnyosan felkacag) Halljátok ezt?! A cafka! Méghogy: „hol vagyok?”,
„hol vagyok?” A kis ártatlanság! A kis szűz kurvája! Te azt hiszed, hogy még
mindig az vagy? Az a kis harmatos virágszál? (Fellebbentí a lepedőt) Nézz már a
lepedőre, te szemforgató ringyó! Na, mit látsz? (Egy pillanatra benyúl a takaró
alá, és tenyerét diadalmasan a magasba emeli) Itt van, tessék! Vér! Igaz?! Vér!
„Hol vagyok?” Tényleg nem tudod?! Az ágyamban! Az én családi ágyamban vagy, te
cábár!

NELLI (zavarodottan) De hát én... Jaj, istenem! Mit csináltak velem?!... SZEKFŰNÉ

Te mit csináltál az urammal, te ótvaros! A nyaka kiszíva, meg ki tudja,
még mi mindene! Nem szégyelled magad, te címeres kapca?! De megállj, majd
adok én neked! Ezt megemlegeted! Hagyd most a mamát, kicsim... (Durván
előki magától Bábikát, és vijjogva, Nelli hajába kapaszkodva felugrik az ágyra)
Most kikaparom a szemed! Te sárló kanca! Te sunyi ribanc!...

SZEKFŰ (üvöltve riad fel, és lesepri Szekfűné az ágyról, szemét villogtatva körbenéz)

Mi ez már! Mit csinálisz, mama? Bikabáj?! Juhfej! Mi van itt?

BIKABÁJ Én... Nem is tudom, főnök... Csak asszonyom szólt, hogy segíteni kéne

neki...

SZEKFŰ (dühösen korbácsot ránt elő pámája alól, és anélkül, hogy akár csak
pillanatra is lezárná az ágyról, megsuhogtatja a feje fölött) Takarodjatok! Kifelé!
Kifelé!

Mindenki rémműlten kitakarodik, csak Bábikát felejtik bent

(Utánuk üvölt) Mama! Mama! Szekfűné lángoló arccal,

duzzogva visszajön

(A korbácscal mutat a földön sirdogáló Bábikára) A gyerek... itt felejtetted a
gyereket...

Szekfűné finoman felkarolja Bábikát, és magasba vetett orral kisiet vele

(A zongorához telepszik, ujjai könnyedén végigfutnak a billentyűkön, aztán dalolni
kezd)

Jaj, Nellikém... Hát érdemes?

Ennyi könny?! Ennyi bánat?!

Ej, hát nem oly nagy ügy az egész,

ezen egyszer minden virág-

szálnak át kell esnie...

Hisz nem változott semmi...

Egy szíromlevél picinykét

beszakadt, ennyi! Nem több! Kár

azokért a drága könnyekért!

Mert máj napság nem divat az épség,

miért legyen hát épp az ép, aminek

egyszer úgyis el kell szakadnia?!

Percig se sirasd hát, ami nem érdemel

könnyeket! Nézz körül! Minden hogy

változik, forr és mozog! Osztozik,

gyarapszik! Látod amott a kis magot,

hogy dagad?! Duzzad, és mily szépen

kiteljesül?! Pompás alakja mily

büszkén nő minden fölé! Aztán

egyszer csak, mint minden e

Bikabáj ismét kihúzza magát, de megint csak összecsupkodik, mint a colstok, Szekfű azonban most is megtartja, és mögé állva úgy lépeget vele, mint valami bábuval

Bikabáj böllérségéd! Azonnal szedje össze magát! Hit, erő, szigor! Ezt mondogasd! BIKABÁJ Levágnak, mint a disznókat... Es mi meg is érdemeljük...

SZEKFŰ Állja sarkadra, Bikabáj! (Suttogva) Csecsemők vérében fogunk fürödni, mint Heródes király... (Úszó mozdulatokat tesz) Úszni... Lubickolni... Az ártatlan áldozatok vére megtölti az utcákat... Átcsap a házak küszöbén...

BIKABÁJ (ébredve) Vér... Meleg marhavér...

SZEKFŰ (nyájáson) Ez az... Ugye milyen finom?... (Üvöltve) Takarodni a szemem elől, és intézkedni! Világos?!

Bikabáj kirohan

Beszart a barom...

NELLI Hogy tudnék segíteni... Én...

SZEKFŰ (meglepődve, aztán műcsodálkozással) Te?... Hogy te, édes Nellike?!

NELLI En... Azt mondtad, hogy én tudnék...

SZEKFŰ (megtörtén felsőhajt) Ááá... Sehogy... Azt hiszem, most is csak tévednek... (Készen a lányra mosolyog) Hibából pedig egy életre egy bőségesen elég... Különben is már késő... Túlásagosan késő... Inkább ölelj át, mintha Pepét ölelnéd bennem... Ha látja odafentről, ezáltal talán ő is belátja, hogy ő is hibás, amiért ilyen szomorúan alakult...

NELLI (átöleli a főből/ért) Hátha mégse késő...

SZEKFŰ Ne gondoldj most erre... Gondoldj inkább Pepére... Én is rá gondolok. Nagyon kemény pasi volt. Mintha gránitból faragták volna! Igaz?!

NELLI (idegesen eltolja magától Szekfűt) Hogy tudnám megállítani őket?! Még semmi se késő! Biztos, hogy Pepe is ezt akarná!

SZEKFŰ (szinlelve) Gondolod?

NELLI Biztosan tudom! Még nem késő! Tudom! Mit tegyek?!

SZEKFŰ Hát... Nem is tudom...

NELLI (parancsolóan néz Szekfűre) ... Nem igaz! Tudod! Követelem!

SZEKFŰ (összeomolva) En már annyit hazudtam, Nellike! Egyszer véget kell vetni ennek az egésznek, Nellike! Elég! Hazudtam délből! Este! Éjjel! Csupa hazugság volt az életem! A csontom! A szívem! Nem! En már ezt nem bírom! Elég! Nem akarom!...

NELLI (átöleli Szekfűt) Valamit tenni kell! Muszáj! Segíts! Könyörgöm! Muszáj segítened!

SZEKFŰ Érts meg engem... Nellike... Én már csak egy élő halott vagyok...

NELLI (letérdel a férfi előtt, átöleli a lábát) Nagyon szépen kérek, segíts... Esedezem... Te biztosan tudod... Kérj bármit... Mindent megteszek... Mindenem a tiéd... Segíts...

SZEKFŰ (hosszú belső vívódás után) ... Gyere... (Kézen fogja a lányt, és a lépcsőn megindul vele a rózsablak felé)

Amikor az ablakot kinyitva Nelli és Szekfű kilép a zajongó tömeg elé, az elégedetlenkedő hangok elnémulnak egy pillanatra. Szekfű igyekszik megragadni a lehetőséget, és mély lélegzetet véve szónokolni kezd

Barátaim!

Dühös füttyögés a válasz. Hujjogások, bekiabálások: „Nem vagyunk a barátait! Azok nincsenek itt! Másol keresd a barátaidat!” Szekfű megfordulna, de Nelli nem engedi

Látod? Meg se hallgatnak!

NELLI Tovább! Tovább! Azt mondd, amit nekem is!...

SZEKFŰ (erőt vesz magán) Fialatok! Tudom, miért vagytok itt! Tudom, miért jöttetek! Es azt is tudom, mi a szándékotok! Es íme, mégis itt állok előttetek! Ítéljetek! De mindeneke előtt tudjátok meg, hogy az az aljas és nemtelen propaganda, amely idevezérelt titeket, szemenszedett koholmány! Első szavától az utolsó morzsaig hazugság!

Egyre türelmetlenebb hujjogások, pufujjolások

Emberek! Ti be vagytok csapva! Ti meg vagytok tévesztve! Emberek! Ti félre vagytok vezetve!

Bekiabálások: „Hát ez az! Erről beszélj, vagy takarodj! Ta-ka-rodj!-Ta-ka-rodj!”

Hát jó! Így is jó! Nem fecsérlem tovább a szót, hanem bemutatom nektek azén édes leányomat! Aki nem kellett a ti Pepéteknek! Lássátok az én szemem fényét! Látva lássátok azén mindenemet, Bábikát!...

Anélkül, hogy Szekfű megérintené, Nelli válláról lehull a ruha. A váratlan látvány egy csapásra elhallgattatja az elégedetlenül zúgolódókat. A döbbszent csendben először csak néhány tenyér csattan össze, ezeket azonban egyre több követi, mígnem hangos ovációban tör ki a tömeg. „Él-jen-Bá-bi-ka!-Él-jen-Bá-bi-ka!” A teremben megjelennek a böllérek, aztán Bikabáj és Juhfej kíséretében Szekfűné és Bábika is megérkezik. Mindannyian dermedten lesik a rózsablakban zajló jelenetet

Láttok ezen a testen valami hibát?...

A tömeg Szekfű minden egyes kérdésére egybehangzó „Nem!”-mel válaszol

Olyan rút ez a lány, hogy ne remélhessen őszinte szerelmet senkitől?... Nem reménykedhet, hogy valaki szívét érdekel nélküli is elbűvölheti?... És tudjátok, hogy ennek a tisztá lénynek mennyit kellett szenvednie a sok alaptalan mocskolódástól?! Hát akkor én most azt kérdelem tőletek, barátaim, olyan csúf ez a leány, amilyenek leírták tinektek?!

„Nem! Nem!” - skandálja a tömeg

Hát akkor én most azt kérdelem tőletek, barátaim, olyan csúf ez a leány, hogy ezt kelljen érdemelnie?!...

„Nem! Nem!” - zúgja lent a tömeg. „Halál Pepére! Halál!”

(Fehér lepelt terít Nelli vállára, és széttárt karokkal lecsendesíti a felháborodottan üvöltöző tömeget, és dallni kezd)

Menjetez hát! Menjetez!

Menjetez, barátaim!

Es mondjátok el mindenkinek, hogy a

fejemre szórt rágalmakból egy szó

nem sok, de annyi sem igaz! Mert ti

láttátok, amit még

emberi szem nem láthatott!

Láthattátok, hogy e szűznek

mindene megvan és a helyén leend!

Sőt, még nagyon is!

(Karmester módjára vezényli az egyik-másik mondatot zúgva megismétlő tömeget)

Ez az, barátaim! De sajna,

ugyanaz nem mondható el

az általatok annyira dicsőített

ifjú képességeiről! Sajna, nem ám!

Akivel e leányt és családomat

hírbe hozták bizonyos források!

Aki miatt besározták nevem!

Aki miatt meghurcoltak, porig

alázták becsületelem!

Aki miatt most itt kell állnom

előttem, és azt kell mondanom,

gyalázat! Gyalázat!

Gyalázat, hogy ennek a virágszálnak

itt kell állnia a jeges szélben!

Hogy tisztára moshassa az én

Bábikám beszennyezett nevét!

Oh, Bábika! Oh, én szegény Bábikám!

Hogy az égen újra felragyogjon a

szeplőtelen csillag! Bábika neve!

Gyalázat, hogy ennek a romlatlan

teremtésnek úgy kell színetek előtt

esedeznie, mint egy bűnözőnek

kegyelemért szokás! Bábika! Oh, én

szegény ártatlan Bábikám!

A tömeg Bábika nevét kezdi kántálni. „Bábika! Bábika!” Egyre nagyobb hévvel, egyre hangosabban, végül olyan erővel, hogy még a kampókra akasztott húsok is kilendülnek helyeikből

NEGYEDIK FELVONÁS

A távolból egyre közeledő induló hangjai hallatszanak. A fokozatosan kívülagosodó ablakban felvonulók tűnnek fel, akik felszabadultan masíroznak az öntudatosan harsogó zene ütemére a tavaszi verőfényben előre. Mindenki vidáman integet egy feltehetően magaslati pont felé.

A színpadon Szekfű és Szekfűné egymásnak háttal, az ágy két oldalán öltözködik. Gondos mozdulatokkal belebújnak fekete selyemköpenyükbé, és magukra öltik a nagy, fehér szarvú Ókör, illetve a pompázatos Páva maszkját

SZEKFŰ Hát ez jobban sikerült, mint gondoltam...

SZEKFŰNÉ Hát ez igaz, papa...

SZEKFŰ Férfihez megy a lányod, mama!

SZEKFŰNÉ Még most is alig hiszem! Azén Bábikám...

SZEKFŰ Pedig most már semmi sem akadályozhatja meg!

SZEKFŰNÉ Még csak tegnap volt kicsi... Még csak most gögicsélt... Tette meg az első lépéseket...

SZEKFŰ Bizony, felnőnek a gyerekek, mama! De azért most már megmondhatod, néha azért harmatos lett a bugyid... Igaz, vagy nem igaz?

SZEKFÜNÉ Nem is tagadom! De egy úr sosem használ ilyen vulgáris szavakat, papa.
Az urak legfeljebb az „izé” használatát engedik meg maguknak, papa. Még ha olyan geniálisak is, mint te vagy...

SZEKFÜ (a hóna alatt visszanevezve leleskelni akar) Csak ezek az idegen szavak ne lennének, mama...

SZEKFÜNÉ Ne leleskelj, jó? Egy úrnak kötelező használni egy-két idegen fordulatot, praktice...

SZEKFÜ (nem érti, de kivágja magát) Szoszo, mama! Szoszo!

SZEKFÜNÉ Es ha Vaskoca úr nem érkezik meg az inszeminátoraival, és nem segít? Akkor is szoszo van most, papa?

SZEKFÜ Láthatad, hogy addigra minden meg volt oldva! Fiatalok! Hebehurgya népség! Érteni kell a nyelvükön... Mi is ilyenek voltunk, nem igaz?! Vaskoca úrnak már semmi dolga nem akadt... (Duzzogva) Es különben is! Igazán egy akkora nagy... izé vagy, mama! Ez az állandó infernábilis denunciatgatás, igazán!

SZEKFÜNÉ Infernábilis.

SZEKFÜ Micsoda?

SZEKFÜNÉ In-fer-ná-lis... Nem pedig infernábilis.

Székfü, hogy egy pillanatra se forduljon meg, az ágyhoz hátrál. Kitapogatja a párnája alatt rejtgetett vastag könyvet, belelapoz, majd nagy fejszóválvá, ugyancsak a háta mögött, visszadugja a párna alá. Megpróbál leleskelni

Megint kukkolsz, papa! Legalább itthon tartsd be a szavad!

SZEKFÜ Jó, jó! Bocsnát! De honnan tudsz te ilyen szavakat, mama?

SZEKFÜNÉ Azt hiszed, hogy én nem készülök? Vagy azt akarnád, hogy összeröhögjenek a hátam mögött, ha együtt vacsorázok valamelyik puccos úgazdag puccos feleségével?

SZEKFÜ Dehogys akarom, mama! Az ország első izé... potentájának mégse lehet egy begyöpösödött asszonya hitvese, nem igaz? Sőt! Azt hiszem, ez első számú országérdék is. Juttasd eszembe, hogy szóljak Juhfejnek, hogy utaljon ki neked valami izé... konspiratív anyagot a kincstárból...

SZEKFÜNÉ Nem Juhfej, hanem Kosorr tábornok, és nem konspiratív, hanem inspiratív...

SZEKFÜ (ismét előkapja a könyvet, belelapoz, elégedetlenül csóválja a fejét) Ez igazán szörnységes... Hogy te mi mindent tudsz, mama!

SZEKFÜNÉ Csak készülök az új szerepre, anyni az egész... (Óvatosan fejére helyezi a Páva-maszkot) Na, én készen vagyok...

SZEKFÜ Egy pillanat... (Ő is belebújik az Ökör álarcába) Na, megfordulhatok?

SZEKFÜNÉ Egyszerre, papa... E, ké, há-rom!

Az Ökör és a Páva lassan szembefordul egymással, és gyönyörködve bámulja egymást

PÁVA Olyan gyönyörű vagy, hogy egy percre megállt a szívem, papa.

ÖKÖR Nekem is, pontosan. A számból vetted ki izé... a szót, mama.

PÁVA És én most ugyanazt érzem, mint régen.

ÖKÖR Én is. Már nem is emlékszem, mikor éreztem ugyanezt.

PÁVA Á nagy hajtás, papa... De ennek most már vége.

ÖKÖR Mindörökre vége.

PÁVA Révbe értünk, papa. Hitted volna, hogy valaha is?...

ÖKÖR Nem akarok neked izé... hazudni, mama.

PÁVA Nekem hiába is próbálnál, papa.

ÖKÖR Nálam ezt senki nem tudja jobban, mama.

PÁVA Gyere, papa... Gyere szépen... Most jó lesz...

ÖKÖR Gondolod?

PÁVA Biztos vagyok benne. Minden porcikám azt súgja... Siess... (Csöndesen dúdolni kezdi a „Bunkócskát”, és négykézlábra ereszkedik)

ÖKÖR (lassan átveszi a dallamot, és a Páva mögé térdelve rázendít) Hej, te bunkócska, te drága... Hej, te...

PÁVA ... Jaj, csak csendesen! Meg ne hallják odakint! Érzem! Érzem, olyan jó lesz, mint még soha! (Torkaszakadtából tercel az Ökörnek) Te drááága!... ÖKÖR

Csendesen, mama! Csendesen! Hemzsegnek a diplomaták... (Tovább énekel) Te eleven fa gircses...

PÁVA (semmivel sem törődve, teljes hangerővel) ...görcsös ááága!...

ÖKÖR (szintúgy) ...görcsös áága!...

PÁVA ... Te dráááága!...

ÖKÖR ... Te drááága!...

PÁVA ... Segíts!...

ÖKÖR ... Segíts most... (Elhallgat, és gyanakodva tekinget a Pávára)

PÁVA ... Mire vársz, papa? Folytasd... Elfelejtetted a szöveget?

ÖKÖR Semmi, semmi... Nem hallottad? Mintha kopogtatott volna valaki...

PÁVA Dehogy kopogott! Gyerünk tovább!... (Énekel) Sose hallok olyan...

ÖKÖR Óriási vagy, mama! ... Bús régi dalt...

PÁVA ...amilyet sihedernyi korban...

ÖKÖR Imádlak, mama! Hej, te bunkócska, te drága!

PÁVA ... Te, drááága!

ÖKÖR ... Te eleven fa gircses! Görcsös!

PÁVA ... Ááága, te drága!

ÖKÖR Segíts most! Most! Most! Most!... (Ismét leáll, gyanakodva tekinget a Pávára)

PÁVA Mi van már megint?!

ÖKÖR Csengett a telefon... Nem hallottad, mama?!

PÁVA (türelmetlenül) Nem hallottam semmit! Biztos a füled volt! Nyomás, papa! Nyomás!

ÖKÖR (óvatosan, gyanakodva ismét belevág) Sóse hallok olyan...

PÁVA Ez már volt!

ÖKÖR Elfelejtettem tovább! Eddig nem volt rá szükség soha!...

PÁVA (lemondóan sóhajt) Akkor kezd elölről!

ÖKÖR (bőmbölvé) Hej, te bunkócska, te drága!

PÁVA Ez az! Nyomon vagyunk! Tovább!... Te drááága!

ÖKÖR Te eleven fa... gircses... görcsös...

PÁVA ... ÁÁÁÁGA!

ÖKÖR ... TE... DRÁÁÁÁÁ!...

PÁVA ... Ez az! Most tartsd ki, papa! Emlékszel, milyen szép voltam, papa? Szép és üde!

ÖKÖR Én pedig napbarnította és erős! Mama!

PÁVA Derekam, mint a nád! Mellbimbóim, mint az érett szőlőszemek! Farom feszes és...!

ÖKÖR Jaj! Nem bírom tovább! Nem bí... Te dráá... DRÁMA... Repülök, mama!

IZÉÉÉ! Én már repülök!

PÁVA Többes...! Többes...! Többes szám, papa!

Ismét felzengnek az indulók, és az ablakban tovább vonul az ünneplő tömeg. Az Anya a többi Holtarcúval együtt az út széléről figyel az előtte elhaladókat. Az apukák nyakában üldögélő boldog gyerekeket, az úttörők kezében lengő, hurkapálcákra erősített papírzászlócskákat, színes léggömböket és virágcsokrokat

HANGOSBESZÉLŐ Üdvözöljük a Bórgyár békeszerető dolgozóit!... Köszöntjük a Kertészeti Vállalat asszonyait és férfait!... A Fafeldolgozó és Fűrészüzem kitüntetett kollektíváját és nyugdíjasait!

Az Anya a fellobogózott tribün lépcsőjén igyekszik felfelé, sietősen, kettesével veszi a lépcsőfokokat, de két ballonkabátos férfi az útját állja. A rendületlenül harsogó induló elnyomja az ideges szóváltást, amely utána két férfi és egy segítségükre siető harmadik, egy rendőrruhás, lelőkdösi a nőt a lépcsőn. Miközben a tribün körül áldogálók ügyet sem vetnek a mellettük lezajló incidensre, a férfiak egy hatalmas fekete autó hátsó ülésére tuszkolják a kétségbeesetten tiltakozó asszonyt. A tribün felett elszabadult piros léggömb emelkedik a magasba, és egyre kisebb ponttá zsugorodik az égen, míg aztán végleg el nem tűnik a felhők mögött.

A fokozatosan kivilágosodó színpad falaira hús-huszonöt maszkos, bő, fekete köpönyeges alak elnyúló árnyéka vetül. A bálók csendesen diskurálnak a gazdagon terített, gyertyákkal zsúfolt, óriási, fordított V-alakú asztal körül. Hat maszk (Nagy Fehér Szarvú Ökör, Vaskoca, az Ara, a Páva, a Kosorr és az Unikomisz) kivételével a többiek tetszés szerint változtathatók (Macska Kigyó, Patkány, Király, Pap stb.). Az asztalfőn, a V hegyében a vörös ornatúsbá öltözött Vaskoca úr és Bábika ül. A fekete fátlys Bábika kezében menyasszonyi csokor. A Vaskocával beszélgető Ökör feláll az asztaltól, előrejön. Apró, disztíngvált mozdulattal magához inti az oldalt szolgálatkészen várakozó Lakájt

LAKÁJ Pahancsolatjába, máj phezident...

ÖKÖR Minden rendben, fiam?

LAKÁJ Tökéletesen, máj phezident...

ÖKÖR A vőlegény?

LAKÁJ Még a lélegzete is lesve van, máj phezident...

ÖKÖR Legyen is... Nem szeretném, ha az utolsó pillanatban kifarolna az ügyből, elég érthető vagyok?

LAKÁJ Pahancsolatjába, nagyon is, máj phezident...

ÖKÖR Ennek örülök... Na, akkor kerítse elő nekem Juhfe... izé, Kosorr... Aztán

lassan itt lesz a tóoszt ideje is... Izé... Maga új darab itt, fiam, ha nem tévedek?

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, máj phezident! A phóbaidómet töltöm...

ÖKÖR A feleségem vette föl?

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, igen, máj phezident!

ÖKÖR Hagya már ezt az állandó májózást, még az említésétől is rosszul leszek!...

Izé... Mit mondott, mi is a neve?

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, máj... izé phezident. Egmont a nevem!

ÖKÖR Egmont?!... Miért pont Egmont?!... Nincs valami rendes neve?

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, van hendes is, mááá... phezident...

ÖKÖR Na látja, pompázatos?! És mi lenne az?

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, phezident!... Imhe...

ÖKÖR Pont Imre?!... Arról szó sem lehet!

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, phezident! Matyi!

ÖKÖR Meg ne halljam egyszer is!

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, phezident! Mit szólna a Lacihoz?

ÖKÖR Kizárt! Na, majd mi találunk magának egy ragyogó nevet... (Hangosan gondolkodik) Laci, nem... Matyi, nem... Ernő? Isten őrizzen tőle! Jani? Az én vagyok... Mihály? Az se jó!... (Motyogva neveket mormol) Meg az se, meg az se! Ez se... Izé... Na, lesz dolga az akadémiásoknak, amíg összehoznak egy garnitúra új magyar nevet... Léó! Ez az! Na, milyen? Léó! Szerintem remek!

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, Léó! Igazán hemek, phezident!

ÖKÖR Ez egy korrekt név, ezzel nem lesz baja...

LAKÁJ Kohhekt! Ahogy pahancsolja, nagyon is kohhekt, phezident!

Az Ökör visszamegy a székéhez. Alig ül le, a Vaskoca oldalra billenti az Ökör hatalmas fehér szarvait, és belesűg a fülébe

ÖKÖR *(zavartan hümmög)* Igen?... Igen?!... Jézus! Nahát! Szóval méghogy Leonyid Szergejevics?... Nem tudtam! Honnan tudtam volna?... Persze, persze! Természetesen! Azonnal intézkedem!... *(Azonnal felpattan, és a Lakáj után siet)* Most hallom, hogy bajok vannak ezzel a Léóval is... Meg nem is annyira jó! Köhömköhöm, izé... korrigálni kell a dolgon, fiam!

LAKÁJ Ahogy pahancsolja, kohhigáljunk, phezident!

ÖKÖR Megvan! A nagyapa! Ez az! Mondd csak, hogy hívták a nagyapát, fiam?!

LAKÁJ *(összeüti a bokáját)* Vitéz Ghóf Kehezeses Nagybohócki alsó- és felsőbohócki Böhöczky Ahisztidó...

ÖKÖR *(önkéntelen utánozza a Lakájt)* Hát ez hemek...

LAKÁJ *(még egyszer összeüti a bokáját)* Ahogy pahancsolja, phezident...

ÖKÖR Szóval akkor maradjunk a jól hangzó Kovácsban, fiam! *(A Vaskocára néz, aki rábólint)* De ha elfogadsz tőlem egy tanácsot, Kovács, ezt se nagyon szokd meg.

Ki tudja, hogy holnap mi lesz...

LAKÁJ Megígéhhem, hogy nem fogom...

ÖKÖR Jól van. Akkor hol is tahtottunk, izé... tartottunk, Kovács?

LAKÁJ Ahogy pahancsolta, épp Juhéj, oppahdon! Kosohh tábohok uhéht indultam, phezident!

ÖKÖR Ez az! Akkor munkára fel, Kovács! Szólj a tábornoknak, beszéljivalóm van velem!

A Lakája Pávával és egy másik maszkossal csevegő Kosorrhoz lép, és a fülébe sűg, A tábornok udvariasan biccent partnereinek, és a Lakájt követve az Ökörhöz siet. Bokáját szintén elegánsan összekoccintva szalutálja, de csonka jobb karja nem ér a homlokához. Zavartan köhint, és a ballal korrigálja az apró malórt

Hagyja csak... Előbb-utóbb meg fogja szokni, kedves Juh... izé, Kosorr!

KOSORR Bizom benne, elnök úr! Parancsára jelentkezem!

ÖKÖR Vaskoca úr, engedje meg, hogy bemutassam magának az elmúlt sajnálatos események egyik hőjét, Kosorr tábornokot.

A Vaskoca hümmögve, rőfögve, bólogat, és kezet nyújt Kosornak

A tábornoka hazáért és a demokráciáért, no meg a szabadságért vívott szakadatlan harcban óriási áldozatot hozott. A jobb karját adta e szent eszményekért...

A Vaskoca hümmögve, rőfögve bólogatva, korrigál. Ballal fognak kezet

KOSORR Részemről a megtiszteltetés, uram...

ÖKÖR Kedves, jó tábornokom, azt mondja Vaskoca úr, hogy a délelőtti parádén mintha lett volna valami incidens.

KOSORR Ó, az a semmiség?!... Az a csoda, hogy Vaskoca úrnak feltűnt a dolog...

ÖKÖR Gondolom, azért hallhatnánk róla bővebben is?

KOSORR *(szabadkozva)* Természetesen, elnök úr, de az az igazság, hogy nem is akartuk a prezidenciát ezzel az aprósággal zavarni... Valami örült...

ÖKÖR *(elégedetlen csettint)* Örült?! Es maga nem szól nekem?! Hát ez nagyon nem szép dolog, tábornok úr, hiszen tudnia kell, mennyire vonzódom az elmebetegségek különböző formáihoz! Kíváncsivá tesz! Mit akart tőlem ez a szegény beteg...

KOSORR *(szalutál, de először ezúttal is a hiányzó kezével)* Elnök úr... ez belügy... Ekkora társaság előtt...

ÖKÖR Nem értem magát, kedves Kosorr! Végére is a barátaink között vagyunk!

KOSORR De elnök úr... En személy szerint azt gondolom...

Kinos csend támad, mindenki az Ökör és Kosorr tábornok beszélgetését figyel

ÖKÖR *(parancsolóan)* Egyáltalán nem érdekel, hogy te mit gondolsz, Juhfej! Nyomás! Mit akart azaz egyed?!

KOSORR A fiát... Pepét kereste, elnök úr...

ARA Jaj!...

Az Ara kezéből kihull a pohár, és szilánkjaira török

PÁVA *(hamisan)* Ó, kedvesem! Csak nincs valami baj?

ARA *(halovány hangon)* Semmi, semmi... Csak ma valahogy olyan kétbalkezes vagyok...

PÁVA Az uram nem ezt szokta magáról mondani, monser! Sőt! Azt mondja, nagyon ügyes!

ÖKÖR *(kihúzza magát, és Kosorra mered)* Tréfálni tetszik velem a tábornok úrnak?! Mi az, hogy a fiát?!

KOSORR A fiát, elnök úr...

ÖKÖR Ezt nemis értem! Mi az, hogy a fiát?! Nálam?! Micsoda példátlan stupidéria?!

UNIKORNISZ *(a tábornok segítségére siet)* Ha jól veszem ki a tábornok úr szavaiból, ő azt bátorkodott hangsúlyozni, hogy esetünkben szigorúan egy elmebetegről van szó, elnök úr...

ÖKÖR Szóval azt mondod, Bikabáj, hogy elmebeteg?!...

UNIKORNISZ *(összeüti a bokáját)* Bátorokodom...

ÖKÖR Olybá vehetem, urak, hogy mifelénk csak úgy... szabadon kóricálnak az elmebetegek?!

UNIKORNISZ Nem hiszem, hogy erről lenne szó, elnök úr!

ÖKÖR Tehát hazánkban csak a provokátorok és különböző elvetemült anarchisták garázdálkodnak kedvük szerint! A megátalkodott terroristákról nem is beszélve.

KOSORR A provókkal külön titkos hivatalunk foglalkozik, elnök úr. Anarchistáinkat egy jól felszerelt intézetben tartjuk kezelés alatt, a nemzetközi terrorizmus képviselőivel pedig külön okmányt írunk alá, amelyben szavatolják a nyugalmat.

ÖKÖR És akkor?! Mégis mi ez, uraim?! Arra válaszoljanak, mi van itt?!

PÁVA *(tapsolva igyekszik menteni a helyzetet)* A desszert ideje! Az van itt! Es semmi esetre sem a napi politikáé! Desszertre, uraim! Desszertre! *(A Vaskoca poharához koccintja poharát)* Maguknál is mindig csak ebből áll az élet, kedves Vaskoca úr?! Politika, politika és politika! En már csak úgy hívom, hogy poliptika! Ha tudná, hogy nekem mára könyökömön is az jön ki! *(Dall)*

Minden csak poliptika és poliptika!

Az élet már másból se

áll! Kinek, mi érdeke? Kihez,

miért, ki jár? Ki mondta,

és mit mondtak cserébe azok?

Mit esz, ha azt kapja? Es ha

esetleg ezt? Es mit szól ehhez

majd amaz? Mi van, ha eláru!

Es mi van, ha álnokul elad?

Poharát magasba emelve már mindenki a Pávával éneklé a refrént

MIND Minden csak poliptika és poliptika! 0, az élet már másból se áll!

PÁVA Es népről, az Ezerfejű Rémről, akkor még szó sem esett! Aki csak követel, sokall vagy kevesell, zavar és kavar! Mindig csak új bajra lel! Most így látja, holnap majd úgy látja, azután biztos, hogy amúgy! Lényeg, hogy semmi se jó!

MIND Mert minden csak poliptika és poliptika! 0, az élet már hahaha-hahah! Másból se áll!

PÁVA Hiába kutakodsz, keresel, lapozol, se vége, se hossza, mindenhol ezt látod, olvasod, ezt hallod, csapodból ez ömlik, ágyadban ez vár rád! Hiába bujdokolsz, hiába alakulsz, száz csápján száz csápjá van! Tapogat, nyomakszik, furakszik, szuszog és rád mászik! Nem kérdi, hogy hívnak, ki vagy és milyen nemű!

MIND Mert minden csak poliptika és poliptika! 0 az élet már, hahaha-hahaha! Hahahaha-hahhahahh! Másból se áll!

Mindenki várná a folytatást, de a Páva hangja elcsuklik, némán mered az asztal előtt megálló Anyára

ANYA A fiamat... Szeretném visszakapni Pepét... Könyörgök... Adják vissza a fiamat... Még tizenhét éves sincs, nem büntethetik... Adják vissza nekem...

Az Ara kezéből ismét kihull a pohár. A Lakáj a sípjába fúj, mire a beszaladó csíkos mellényes inasok másodpercek alatt eltávolítják az Anyát. Kosorr tábornok és a Lakáj az inasok után siet. A Maszkosok közötti döbbszent csendet az Ökör tapsa töri meg, amihez fokozatosan csatlakoznak, az Ara kivételével mindannyian

ÖKÖR Bravó! Bravó! *(Az Unikorniszhoz, hangosan)* Maga is látta, amit én, kedves Unikorniszom?

UNIKORNISZ Attól tartok, igen, elnök úr...

PÁVA Ki volt ez a szerencsétlen asszony? Ismeri valaki?

UNIKORNISZ En mintha már láttam volna valahol, asszonyom. De hát annyiszor vagyok így, hogy már magam sem tudom, mikor hihetek a szememnek, és mikor nem hihetek.

ÖKÖR Való igaz, ezzel én is számtalanszor így vagyok...

PÁVA *(az Arához élesen)* Mi van magával, kedvesem? Ez már a második pohár...

ARA Igazán nem értem... Egyszerűen szédülök és... *(Csuklik)* És csuklok is...

ÖKÖR *(harsányan)* Hohohó! Mit nem hallanak füleim?! Szédül? Meg csuklik is!...

Ez ám sok mindent jelenthet ám!

PÁVA Vén kujon... Majd adok én neked jelentéseket...

ARA Lehet, hogy csak ez a bőséges vacsora... *(Csuklik)* Bocsánat! Talán jobb lesz, ha visszavonulok...

ÖKÖR Maradjon! Egy-két pohár pezsgő, és mindent elfelejt! Kóstolta mára burgundi vöröset?! Az vért csinál!
PÁVA Pfuj! Ne hallgasson rá! Vegyen nagy levegőket, kedvesem!
ÖKÖR Remek ötlet, mama! Emlékszem, te is mekkora levegőket vettél annak idején!
Akkora lettél, mint egy nagy hólyag, nem győztél kieregetni itt meg ott...
PÁVA A választékos stíl az úriemberek legfőbb önvédelmi fegyvere, papa...
ÖKÖR Önvédelmi fegyver?! De hát barátok között vagyunk, mama!... PÁVA A barátot csak egy hajszál választja el az ellenségtől és a...

Mindenki érdeklődéssel várja a mondat folytatását, de a Páva torkán ismét fennakad a szó. Az Anya ismét ott áll az asztal előtt, pontosan ott, ahol az imént. A Maszkosok lassan mindannyian követik a Páva tekintetét

ANYA A fiamat! Adják vissza a fiamat!
PÁVA *(elhalón)* Kísértet...
KOSORR Kovács! Kováács!
ÖKÖR *(Kosorrhoz)* Ne a fülembé, barom!
KOSORR Bocsnát, elnök úr! *(Észre sem véve a már előtte álló Lakájt, suttozva, teli torokból üvölt)* Kováács!
LAKÁJ Pahanszáha, tábohok úr!
KOSORR Intézkedjen már! Mire vár?!
LAKÁJ *(duzzogva)* Kéhem, kéhem! *(Beleűj a nyakában függő sípba)*

Kér markos inas szalad be, és oldalról közrefogja a rendzavarót, aki térdre hull a Maszkosok előtt

ANYA A fiamért jöttem!... Adják vissza a fiamat!...
ÖKÖR Ki maga?...
PÁVA Már ne haragudjon, de még ilyen pofátlanságot! És nem is értem ezt az egészet! Megbocsásson, de hát ez mégiscsak sok! Nem gondol arra, hogy végül mi is csak emberek vagyunk? Egész délelőtt kint a parádén, a tűző napon! Mondja, maguknak semmi sem elég?! Abban a hőségben! Most már szeretnék pihenni végre! Olyan nehéz ezt megérteni?
ANYA Visszakapom a fiamat, és már itt se vagyok...
LAKÁJ Ha megkérdhetnék, jóasszony... Tűnés... amíg úhiembehek vagyunk...
ANYA Tudom, hogy itt van... Adják vissza! Mást nem akarok!

Az inasok felemelik a földről a nőt, aki megkapaszkodik az abroszban, és a földre rántja. A Páva és a Maszkosok felháborodva dallnak

PÁVA Ó, az eszcájg!
A szentséges muránói tál! KOSORR
(az Unikorniszhoz) Már láttam valahol!
Nem ez balhézott a tribün tövén is, kérlek?!
Hogy került már megint ide?...

UNIKORNISZ Ez maximálisan a te kompetenciád, kérlek...

PÁVA Ó, az eszcájg!
A szentséges muránói tál!

ÖKÖR Kovács! Mondja, mire vár?!
KOSORR *(grabancon ragadja az Unikorniszt)*
Gombetenciám?
Miféle gombokról beszél?!

PÁVA Ó, az eszcájg!
A szentséges muránói tál!
Oh, jaj, Papa!
Már az ólomkristály készlet is oda!

ÖKÖR Micsoda szörnyűség, mama!
UNIKORNISZ *(szintúgy megragadja Kosorrt)*
Lehet, hogy nem emlékszem pontosan, de nem te voltál az, aki tíz körömmel harcolt a belügyéri tárcáért? Javíts ki, kérlek...

KOSORR Nem javított! Eszembe sincs!
UNIKORNISZ Na ugye! Mondom én!
PÁVA Ójaj! Ójaj! Minden egész eltörött!
ÖKÖR Szegény mama! Jaj, szegény mama!
Ne búsulj, majd kapsz másikat!
KOSORR Harcoltam! Miért is tagadnám, ugye?!
Különben ezt is a saját zsebedbe csúsztatod! Mondd!
Mondd csak, ha nem lenne igazam!

UNIKORNISZ Akkor most edd meg, amit főztél, tökfűj barom...

ANYA *(prózában)* Követelem! Tudom, hogy itt van!
ÖKÖR Hol?... Hol?

Kérem, mutassa meg!
ANYA Mindenki tudja, hogy ti tartjátok fogva! Pedig semmit nem csinált!
ÖKÖR Vannak helyzetek, amelyekben bűnös lesz, aki tétlen marad!
Aki nem teszi meg, amit meg kellene tennie! *(A többiekhez)*
Ismerünk ilyen testhelyzeteket, nem igaz?

MASZKOSOK *(egymást ölelgetve nevetnek, tapsolnak)*
Ismerünk! Hahaha!
De még mennyire, hahaha!
Hogy ismerünk, hahaha!
Ilyen helyzeteket! Hahahahaha! Hahahahaha!

ANYA Hát emberek vagytok ti?! Ehhez nincs jogotok! Hisz még gyerek!...
ÖKÖR Vannak bűnök, amelyek alól nem mentesít az életkor!
Sőt! Hogy azt mondjam, hogy ugyebár...

MASZKOSOK *(poharaikat emelgetik, tapsolva nevetgélnek)*
Hogy ugyebár! Hát ez az!
Hogy hát biz, ugyebár!
Nagyon remek! Hahaha!
Nagyon fincsi kis bűnök ezek!

LAKÁJ *(dali)* Naaaakkorinduuululás!...

ANYA *(kétségbeesetten a Pávához)* Magának nincs gyereke?! Egy anyának meg kell értenie!

PÁVA Ilyet kérdezni! Nem sül ki a szemed?

ÖKÖR *(int az inasoknak)* Állj! Engedjétek el! Szóval te meg vagy győződve arról, hogy itt van a fiad?...

ANYA Igen.

ÖKÖR Mondta ezt neked valaki?... Vagy honnan tudod?...

ANYA Nem.

ÖKÖR Vagy látod? Látod itt a fiad?

ANYA *(lassan körbetekint a Maszkosokon)* Nem.

ÖKÖR Akkor honnan tudod, hogy itt van, ha szabadna kérdenem?...

ANYA ... Érzem...

ÖKÖR Hogy mit csinál? Azt hiszem, nem jól értettem...

ANYA Sűgja a szívem...

ÖKÖR *(gúnyosan felnevet, és a többiek felé fordul)* Hallották ezt? Sűgja a szíve! Ez gyönyörű! *(Mint egy cirkuszi kikiáltó)* Tisztelt hölgyeim és uraim! Mai ünnepségünk fénypontja!...

A Maszkosok hujjogva, fűttyögve tapsolnak

Egy valóságos!... Egy igazi!... Egy utánozhatatlan!... Megérző művész!...

ANYA Kérem... Ne tessék gúnyolódni velem...

ÖKÖR Na, akkor tessék! Lássuk a medvét! Szóljon neki! Hívja ide!

ANYA Pepe... Tudom, hogy itt vagy... Péter!... Kisfiam!...

A név hallatán Bábika hatalmasat böffent, és rettenetesen hangosan beleszürcsöl Vaskoca úr poharába

PÁVA Csigavér, kicsim... Nincsen semmi baj...

A Páva apró pirulákat nyújt a tenyerén Bábika felé, aki mohón behabzsolja a gyógyszereket

(Bábika fejét simogatva) Jól van, kicsim... Ez az... Mindjárt elmúlik... Nyugi, nyugi... Jól van, kicsim...

Bábika elégedetten böffent fátylai alatt, aztán mint egy darab fa, arccal az asztalra zuhan, és falrengető hortyogásba kezd

(Vaskoca úrhoz) Még annyira fiatal, tudja... Attól van... De az orvosok szerint kinövi...

ÖKÖR Szóval... izé... Pepe... Hölgyeim és uraim! Hallott közülünk valaki ennek a szegény asszonynak a fiáról, bizonyos Pepéről? Vagy hát Péterről? *(Nyájasan Vaskoca úrhoz)* Természetesen Vaskoca úrra ez a kérdés nem vonatkozik... Szóval... ismeri valaki ennek a szegény teremtésnek a fiát?

A Maszkosok egymásra tekingetnek, és morgolódva csóválják a fejüket

(Ismét az Anyához fordul) Most már elhiszi?

ANYA Soha... En kérem... tudom, hogy itt van.

ARA En ismertem Pepét...

A Maszkosok felhőrdülve fordulnak az Ara felé, aki felemeli arcáról a fátylat

És szerettem...

ANYA *(döbbenet nézi a lány arcát. Nem is akar hinni a szemének)* Nellike?!... A Horváth Nellike?! Te vagy az?...

ARA Pepe nem volt itt...

ANYA Mit keresel te ezek között, Nellike?! Miért mondd, hogy nincs? Azén szívem érzi, hogy itt kell lennie!

ARA Tessék elhinni. Pepe nem volt itt sosem.

ANYA De hát ez nem igaz! Nellike!...

ÖKÖR *(hitetlenkedve felnevet)* Megáll az ész! Ez az asszony tényleg beteg...

Az Anya nem mozdul, némán bámul a lányt, aki lassan visszaengedi arcára a fehér menyasszonyi fátylat

ARA Ez az igazság... A színtiszta igazság! Pepe nem volt itt soha...

ANYA ... Nellike... Miért hazudsz nekem?...

ARA ...Nem hazudok... Nem volt itt soha...

ÖKÖR Na, elég ebből, jóasszony! Hallotta?! Nincs itt a fia... Szedje össze magát...

Az Anya még mindig nem tudja levenni szemét az Ara elfátyolozott arcáról

Én megértem, mit érez, de kérem, maga is értsen meg minket...

ANYA *(összeomolva)* ... A Nelli... A Horváth Nellike...

Az Ökör lopva int az inasoknak, akik megragadják az Anyát, és kiviszik, de kiáltásai még sokáig visszhangzanak az asztal fölött

Nem igaz! Itt kell lennie! Miért hazudsz, Nellike?! Hiszen mindenki tudja az igazat...

Mindenki!... Mindenki!... Nellike! Mindenki tudja!...

ÖKÖR *(széttárt karokkal szabadkozva fordul Vaskoca úr és a többiek felé)* Milyen szomorú eset... Meg kell a szívnek szakadnia... Egy ilyen erős asszony, és tessék, kórházban a helye...

A Maszkosok hűmögve bólogatnak

(Felemeli a poharát, és ünnepélyesen megköszörüli a torkát) Barátaim! Hölgyeim és uraim! Kedves Vaskoca úr! Azt hiszem, az elveszett gyermekét kereső anya üvöltő fájdalommal csak egy másik anya szívében találhat igazi visszhangra... Egy olyan anyában, aki maga is rettegve készül arra, hogy legféltebb kincsétől megfoszsa valaki... *(A Páva felé emeli a poharát)* Barátaim! *(Kiemelt hangsúllyal a Vaskocához)* Malagyec... Emelem poharam erre a szegény asszonyra, és emelem poharam az anyákra!

MASZKOSOK Éljen az anyák! Éljen! *(Isznak)*

De hát ez az élet... És ez az élet kegyetlen parancsa... A tegnap még karunkon üldögélő kis csöppségekből... Ezekből az ártatlan, tiszta, kék szemű angyalokból... *Erlagadtatott taps és ováció*

Akiket annyit kényeztettünk!

Taps, ováció

Akikért a legnagyobb áldozatot sem sajnáltuk meghozni!

Taps, ováció

Akik kedvéért soha nem haboztunk megvonnai magunktól akár a legjobb falatokat sem...

A Maszkosok ismét tapsolnának, de az Ökör felemelt keze ezúttal csendre inti az éljenzőket

De az idő repül, és a tejfogak elhullanak, barátaim! És egyszer csak azt tapasztaljuk, hogy a hamvas ártatlanságokból harcra kész fenevadak válnak... Angyalokból acsarkodó farkasokká!... Akik kivonulnak az utcára!

A Maszkosok hujjogva tiltakoznak

Akik villamosokat borogatnak!

Hujjogás

Akik megátalkodott dühvel és fegyverrel támadnak a rendre!

Hujjogás

Ártatlanokat gyilkolnak, és védtelenekeket fosztogatnak!

Hujjogás

Akik saját jöteveikre emelnek kezét! *(Leinti a hujjogókat)* És én most mégis azt kérem tőletek, barátaim... Ne gondoljatok haraggal a megtévesztettek... Ne engedjétek meg, hogy szívetekben gyökeret verjenek a harag mérges virágai! Ne engedjétek,

ahogy mi sem fogjuk megengedni, hogy a bosszú pallosa lesújtson az ellenünk támadókra. Mert nekünk hűeknek kell maradnunk önmagunkhoz, barátaim! Mert nekünk az elmúlt napok sajnálatos eseményei után is meg kell maradnunk eredeti értékeinknél! Mert nekünk az embertelenekkel szemben is emberséget kell gyakorolnunk! És nekünk a kegyetlenekkel szemben is gyakorolnunk kell a kegyet... *(Udvariasan Vaskoca úr felé biccent)* Szent meggyőződésem, hogy néhány év elteltével, amikor majd újra találkozhatunk velük, már mindannyian mint jóra való... *(Külön, kiemelt hangsúlyokkal)* ...megtisztult és józan emberek állnak majd előttünk, akik belátva hibáikat, és szakítva előző bűnös, felhőfoltzó életvitelükkel, réges-rég visszailleszkedtek a való életbe, és kivétel nélkül hasznos, derék részeseivé váltak annak az országépítő munkának, amelynek útján most ismét és megújult erővel elindulunk, és bátran ki merem jelenteni, meg sem állunk a célig, töretlenül! Éljen az eljövendő új nemzedék! Éljen az ifjú pár!

A tósztot fogadó éljenzés után mindenki iszik. Az áhíthatos csendet Bábika békés hortyogása töri meg

És végezetül... Mindazonáltal, hogy köszönetet mondunk Vaskoca úrnak... Vaskoca

úr felé emeli poharát, aki szerényen bólintva köszöni meg a nyájas gesztust

...ne feledkezzünk meg saját hőseinkről sem! Emeljük poharunk a mi Nellikénkre, aki a tegnapi sajnálatos események során olyan bátorságról és lelkierejéről tett tanúbizonyságot, amely csak nagyon kevesek sajátja!

A Maszkosok bravózása közepette az Ara szerényen biccentve köszöni meg Szekfű szavait. Amikor isznak, megint csak Bábika hortyogása hallik

Mert, ahogy én azt mondogatni szoktam, sokan vannak jelentkezők, de kiválasztottak csak kevesen! Mert ugye az életben nem elég felismerni a szükségyszerű lépést, azt bizony meg is kell lépni valakinek. Es az az... izé...

PÁVA *(súgva)* Legnehezebb... Legnehezebb!...

ÖKÖR ... Ez az!... izé... A legnehezebb!

A Vaskoca feje nagy egyetértéssel bólogat, a többiek pedig szűnni nem akaró tapsal köszöntik az Ökör emelkedett gondolatait

(Udvariasan hajlongva emelgeti poharát) Köszönöm, barátaim!... Köszönöm, Nellike!... Es akkor most jöhet a desszert, Bikabáj!

UNIKORNISZ Jöhet a desszert, Juhfej!

KOSORR Kovács! A desszert! Nem hallja, maga szerencsétlen? Hozza már!

LAKÁJ *(a homlokára csap)* Jaj, pehsze! A desszert! Máhis! *(Az inasokhoz)* A sok bahom mihe váh?!...

A Lakáj és az inasok lóhalálában kirohannak

ÖKÖR *(ünnepélyes mozdulattal egy vörös pámára helyezett kést nyújt át az Arának)* A mi drága Nellikénknék! Azt hiszem, ha közülünk valaki, erre az ünnepélyes aktusra ő a legilletékesebb...

Lassan kialszanak a lámpák, ezzel párhuzamosan, fokozódó erővel felhangzik a Himnusz, és a rózsablakban megjelennek az 1989. június 16-i Hősök terén felállított ravatal képei. Az inasok gyertyákkal pazarul feldíszített hatalmas, nyiszorgó kerekű tárolókocsit tolnak az Ara elé

LAKÁJ *(tüst int)* Tuss! Pahancsoljon a kisasszony... A desszertt önt illeti!

ÖKÖR Bizony, Nellike, csak kegyedet, és senki másit!

A gyertyák imbolygó fényében az Ara két marokra szorítva feje fölé emeli a kést. A Himnusz felerősödő hangjaira a négy libériás inas ünnepélyes lassúsággal felnyitja az embermértű tálcá krómozott fedelét. Horváth Nelli elborzadva mered halott szerelmese tálcán kiterített meztelen testére

Utókép

A színház kijáratánál és az előcsarnokban néhány ötvenes évek divatja szerint öltözött színész gyűrött fotókópiákat osztogat a távozó közönségnek. A képeken komoly arcú kislíú portréja

Mansfeld Péter (1941-1959)

A fényes fekete műanyag kötényekben, vizes gumicsizmákban, feltűrt ingujjal állodgáló, csapzott bőllérek a falak tövén félrehúzódva, a kivülről főlényes közönyével merednek el a fejek fölött.

Vége